

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA
NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV
NA ROKY 2022 - 2028**

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

© MO+AD, s.r.o.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je vlastníctvom, imaním obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je autorským dielom MO+AD, s.r.o. Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa – spoločnosť MO+AD, s.r.o. a sú jej vlastníctvom. Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku, alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok právnu zodpovednosť.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV na roky 2022 – 2028
Územné vymedzenie :	Košický samosprávny kraj Obce: DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV
Účinnosť PHRSRO:	__ . __ . 2022 - 31. december 2028
Spracovateľ:	MO+AD, s.r.o. Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 54 366 429 Registrácia: Okresný súd Košice I., odd. Sro, vložka: 53372/V

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

OBSAH

ÚVOD

- 1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ**
 - A ANALYTICKÁ ČASŤ**
 - 2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCIACH**
 - AI ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ**
 - 3. KRAJINA**
 - 4. OBYVATELSTVO**
 - 5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE**
 - 6. ŠKOLSTVO**
 - 7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ**
 - 8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA**
 - 9. KULTÚRA A ŠPORT**
 - 10 STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI**
 - 11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ**
 - AII ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ**
 - 12 EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCIACH**
 - 13. NEPODNIKATELSKÉ SUBJEKTY V OBCIACH**
 - 14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA**
 - 15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**
 - 16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI**
 - 17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCÍ**
 - AIII ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCÍ A SWOT**
 - B STRATEGICKÁ ČASŤ**
 - 18. VYMEDZENIE POJMOV**
 - 19. VÍZIA OBCÍ**
 - 20. PRIORITY A CIELE**
 - C PROGRAMOVÁ ČASŤ**
 - 21. OPATRENIA A AKTIVITY**
 - 22. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE OPATRENÍ**
 - D REALIZAČNÁ ČASŤ**
 - 23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ**
 - 24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ**
 - 25. KOMUNIKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ**
 - 26. AKČNÉ PLÁNY OBCÍ NA ROKY 2022 - 2023**
 - E FINANČNÁ ČASŤ**
- ZÁVER**

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

ÚVOD

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov (ďalej aj „*obec*“, „*obce*“ v príslušnom gramatickom tvare) rozvoj svojho územia a všetkých vzťahov v rámci jednotlivých obcí koncepcne spoločne programujú od roku 2016, kedy bol prijatý prvý dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov. Realizácia aktivít v súlade so spoločným programom sa rokmi osvedčila. Investície a projekty, ktoré obce realizovali boli koordinované a nie náhodné, finančné prostriedky a granty, ktoré jednotlivé obce do projektov investovali boli aj vďaka programovaniu využité efektívne a hospodárne.

Pre nové programovacie obdobie 2021 – 2027 sa obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov rozhodli pripraviť opäť spoločný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov (ďalej aj „*Program rozvoja obcí*“ v príslušnom gramatickom tvare) v nadväznosti na prijaté nadnárodné a národné dokumenty a aktuálnu legislatívu a v súlade s aktuálnym stavom rozvoja jednotlivých obcí.

1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

1.1 ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ A JEHO SPRACOVANIE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov na roky 2022 - 2028 je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia programovaných cieľov celkovo aj v každej jednotlivéj obci samostatne, popisuje kľúčové javy v každej obci, hodnotí ich a navrhuje k nim strednodobé priority a opatrenia tak, aby boli aplikovateľné vo všetkých obciach ako celku aj v každej jednotlivéj obci osobitne. Realizácia strednodobých priorít a opatrení by mala viesť k ďalšiemu pozitívnemu rozvoju každej obce v strednodobom horizonte. Program rozvoja obcí odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť vo vnútri tej - ktorej obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov každej jednotlivéj obce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je dokumentom, ktorý vychádza zo znalosti územia každej obce, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného prospechu“ v obciach celkovo a zároveň v každej obci jednotlivo. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov zároveň využíva silné stránky a príležitosti v každej obci a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov. Schválenie Programu rozvoja obcí je podmienkou na predloženie žiadostí ktorejkoľvek z obcí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov (finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov).¹

Kľúčovou ambíciou pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie programovať tak, aby z toho mali jednotlivé obce a ich obyvatelia čo najväčší úžitok a efekt. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom v obciach sa to dá.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov do roku 2028 je strednodobým programom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života jednotlivých obcí a ich obyvateľov. Je návodom pre individuálne projekty jednotlivých obcí, ich podnikateľského zázemia, spolkov či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj.

Starostovia obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov poverili spracovaním dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov odborníkov spoločnosti MO+AD, s.r.o. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovými partnermi spracovateľa boli orgány jednotlivých obcí: starostovia obcí a obecné zastupiteľstvá obcí prostredníctvom poslancov. Orgány obcí pri spracovaní Programu rozvoja obcí mali na zreteli záujmy rozvoja príslušnej obce, ale aj záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obcí a príslušného regiónu. Program rozvoja obcí tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám všetkých obcí ako celku aj potrebám jednotlivých obcí, ich obyvateľov aj potrebám ďalších subjektov v nich pôsobiacich.

¹ § 8 odsek 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

NÁZOV DOKUMENTU	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov na roky 2022 - 2028
FORMA SPRACOVANIA	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov jednotlivých obcí zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obcí je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obcí boli doplňované, pripomienkované starostami obcí, poslancami obecných zastupiteľstiev obcí a ďalšími autoritami obcí s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obcí. Zdrojom informácií boli starostovia obcí, zamestnanci obcí a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obcí a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.
RIADENIE PROCESU SPRACOVANIA	Proces spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: MO+AD, s.r.o. Manažér za spracovateľa: JUDr. Monika Jurčová Riadiaca skupina: Csaba Simkó, starosta obce Dvorníky-Včeláre, Ing. Waldemar Vislay, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Dvorníky-Včeláre, János Koleszár, starosta obce Turnianska Nová Ves, Monika Domonkosová, zástupca starostu obce Turnianska Nová Ves, Július Nehoda, starosta obce Zádiel, Ján Kulcsár, starosta obce Žarnov, Jozef Kerekes, zástupca starostu obce Žarnov, Pracovná skupina: Edita Vizslayová, zamestnanec obce Dvorníky-Včeláre, Eva Ando, zamestnanec obce Dvorníky-Včeláre, Štefan Köteles, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Turnianska Nová Ves, Mgr. Adriána Szilágyi, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Turnianska Nová Ves, Mária Fecskeová, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Turnianska Nová Ves, Marián Erdélyi, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Turnianska Nová Ves, Dávid Daniel, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Žarnov, Gejza Karaffa, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Žarnov, Jozef Ongyik, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Žarnov, Ján Pesik, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Žarnov.
OBDOBIE SPRACOVANIA	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov bol spracovaný v období apríl – august 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

FINANCOVANIE SPRACOVANIA	Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov bolo financované z vlastných zdrojov jednotlivých obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov v súlade s rozpočtom jednotlivých obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov aj v súlade so Zmluvou o dielo medzi jednotlivými obcami Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov a spracovateľom.
-------------------------------------	--

Zdroj: spracovateľ

1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

TERMÍN: apríl – august 2022	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Úvod					
Analytická časť					
Strategická časť					
Programová časť					
Realizačná časť					
Finančná časť					
Záver					

Zdroj: spracovateľ

1.4 VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY PRE SPRACOVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Právnym rámcom spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sú ustanovenia viacerých osobitných predpisov. V súlade s ustanovením zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec pri výkone samosprávy schvaľuje koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce.² Schvaľovať koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce je vyhradené obecnému zastupiteľstvu obce.³ Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.⁴ Ustanovenia ďalších osobitných predpisov týmto nie sú dotknuté.

² § 4 odsek 3 písmeno j) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

³ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

⁴ § 8 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Východiskom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sú aj ustanovenia vnútorných predpisov riadenia jednotlivých obcí. Program rozvoja obcí je v súlade s ustanoveniami štatútov jednotlivých obcí, v súlade s ustanoveniami územných plánov jednotlivých obcí a zároveň zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja Košického samosprávneho kraja.

Programová a strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov zohľadňuje najmä nadnárodné a národné koncepcné dokumenty.

Členskými štátmi OSN bola v roku 2015 prijatá Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj. Agendu 2030 tvorí súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy, ktoré nie je možné riešiť izolovane. Zodpovednosť za Agendu 2030 je v podmienkach Slovenskej republiky rozdelená medzi viaceré orgány štátnej správy. Na základe rámca medzinárodných dokumentov (Agenda 2030 a ďalšie) a z potreby zvýšiť efektívnosť jednotlivých priestorovo relevantných rezortných politík ich priestorovou, časovou a vecnou koordináciou bol vypracovaný základný implementačný dokument plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike: *Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „Slovensko 2030“)* ako *Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, „výhodiskový strategický dokument, ktorý komplexne určuje strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja“*.⁵ Slovensko 2030 zároveň reflektuje na aktuálne programové dokumenty Európskej Únie, ktoré vznikajú v súvislosti so začiatkom nového programového obdobia Európskej Únie 2021 – 2027.

Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja: ochrana a rozvoj zdrojov, ich udržateľné využívanie a rozvoj komunit. Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.

⁵ § 6 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

NÁZOV DOKUMENTU	PLATNOSŤ DOKUMENTU	ÚROVEŇ DOKUMENTU	ZDROJ
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030	2030	národná	www.mirri.gov.sk
Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027	2030	národná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: spracovateľ

1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

V súlade s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov pre roky 2016 až 2022 realizovali jednotlivé obce viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov každej obce a jej okolia. Obce sa vďaka svojmu plánovaniu mohli uchádzať o ponúkané granty a iné nenávratné finančné prostriedky a pri viacerých žiadostiach boli úspešné. Každá obec využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a s využitím týchto prostriedkov mohli realizovať najmä finančne náročné prioritne investičné aktivity, ale aj ďalšie projekty zamerané na skvalitnenie života obce. Prehľad realizovaných investícií a aktivít jednotlivých obcí je uvedený v tabuľke.

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Dvorníky - Včeláre po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Kamerový systém v obci			2015	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
10 300,00 €	5 000,00 €		5 300,00 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia chodníkov v obci, vytvorenie nových chodníkov			2017	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
145 500,00 €	0 €		145 500,00 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Kamerový systém v obci			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU	VÝŠKA ZÍSKANÝCH	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

CELKOM	PROSTRIEDKOV		OBCE
10 300,00 €	5 000,00 €		5 300,00 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Inžinierske siete 17 RD – IBV Východ			2018 2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
175 000,00 €	€		175 000,00 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
ČOV Včeláre			2018 2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
79 580,00 €	0 €		79 580,00 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Infraštruktúra IBV Východ, Komunikácie Infr.IBV Východ			2019 2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
136 200,00 €	97 700,00 €		38 500,00 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Splašková kanalizácia, časť stoky A			2019 2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
176 500,00 €	40 000,00 €		136 500,00 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Rekonštrukcia Hasičskej zbrojnice			2021 2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
32 700,00 €	29 350,00 €		3 350,00 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Rozšírenie kapacít MŠ Dvorníky			2021 2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
251 500,00 €	111 000,00 €		140 500,00 €

Zdroj: obec Dvorníky-Včeláre, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Turnianska Nová Ves po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Výstavba záchytného parkoviska pri cintoríne			2015 2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
63 000,00 €	63 000,00 €		0%

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Obnova požiarnej zbrojnice			2019	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
35 000,00 €	35 000,00 €		5%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia materskej školy			2018	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
55 000,00 €	40 000,00 €		15 000,00 €	

Zdroj: obec Turnianska Nová Ves, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Zádiel po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Dokončenie IS – vodovod, kanalizácia			2014	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
€	€		%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba domu smútku			2018	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
€	€		%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Asfaltovanie miestnej komunikácie v dĺžke 1 km			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
€	€		%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rozšírenie NN sietí v obci pre IBV			2020	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
€	€		%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Asfaltovanie príjazdovej cesty do obce v dĺžke 1,1 km				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
€	€		%	

Zdroj: obec Zádiel, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Žarnov po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Žarnov			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
144 478,43 €	133 598,76 €	PPA-EPFRV	7,5%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Asfaltovanie parkovacej plochy pred obecným úradom			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3 029,10 €	1 000,00 €	CRH(Slovensko)	67%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Informačná vitrína pred obecným úradom			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
552,82 €	500,00 €	CRH(Slovensko)	9,5%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Miestny park ako oddychová zóna			2018	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3 690,02 €	1 300,00 €	CRH(Slovensko)	64,8%	

Zdroj: obec Žarnov, 2022

1.7 OSNOVA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov analyzuje aktuálny stav a formuluje aktuálne kľúčové problémy každej obce, jasne vymedzuje strategické ciele obcí, identifikuje rozvojové priority a definuje opatrenia. Konceptne navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri každej obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech jej obyvateľov. Program rozvoja obcí je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Program rozvoja obcí je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiemi, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a tvoria ju časti:

- ❑ Úvod
- ❑ Analytická časť

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Strategická časť
- ❑ Programová časť
- ❑ Realizačná časť
- ❑ Finančná časť
- ❑ Záver

1.8 PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je pre každú obec platný dňom jeho schválenia obecným zastupiteľstvom obce a účinný je dňom nasledujúcim po dni schválenia obecnými zastupiteľstvami všetkých obcí. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je účinný na dobu určitú do 31. decembra 2028.

Účinnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov môžu obce predĺžiť najviac o dvadsaťštyri mesiacov. Podmienkou predĺženia účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je schválenie predĺženia jeho účinnosti obecným zastupiteľstvom v každej obci. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí predĺženie účinnosti Programu rozvoja obcí neschváli, neovplyvní to predĺženie účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov pre ostatné obce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCIACH DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

Samosprávny kraj	Košický samosprávny kraj
Okres	Košice - okolie
Názov obce	DVORNÍKY-VČELÁRE
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	541
Rozloha	1 362 ha
IČO	00 691 429
Názov obce	TURNIANSKA NOVÁ VES
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	308
Rozloha	643 ha
IČO	00 324 531
Názov obce	ZÁDIEL
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	164
Rozloha	352 ha
IČO	00 691 437
Názov obce	ŽARNOV
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	443
Rozloha	720 ha
IČO	00 324 965

Zdroj: spracovateľ

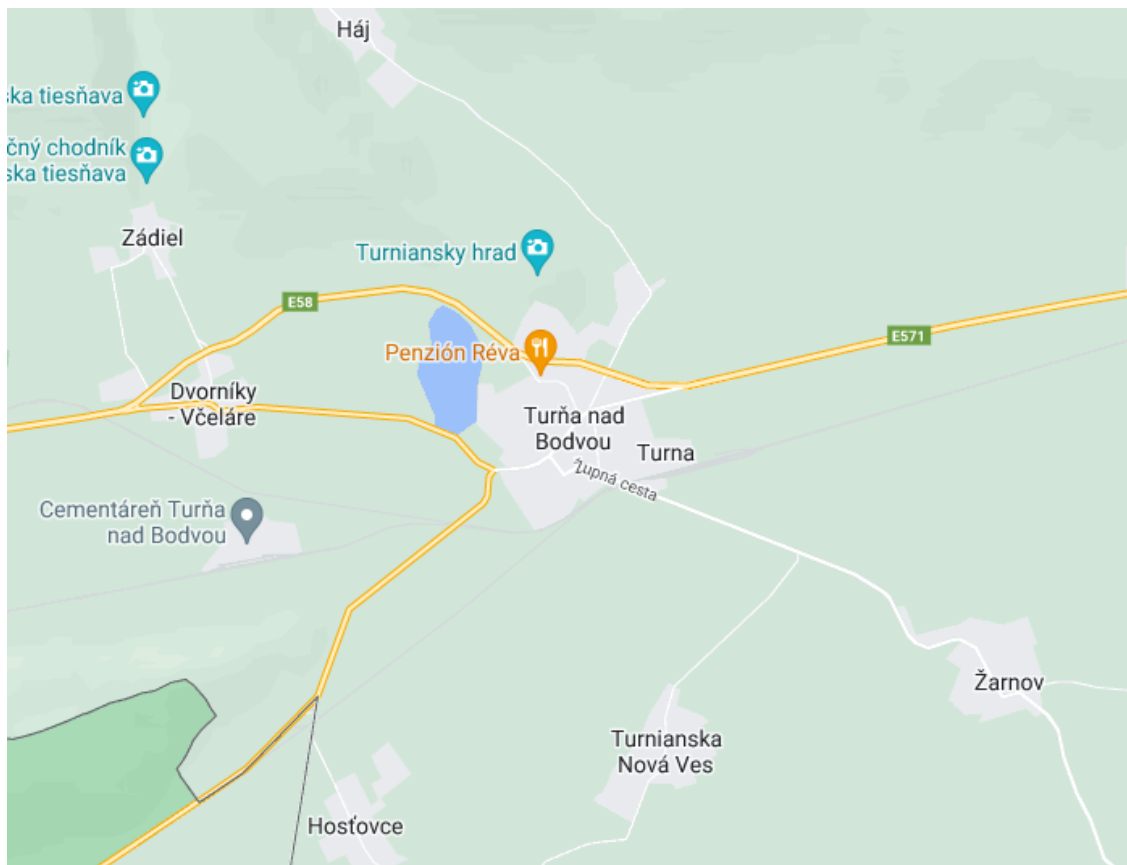
2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCÍ

Katastrálne územie obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sa nachádza v juhozápadnej časti Košickej kotliny, v Turnianskej kotline. Dvorníky sú na náplavovom kuželi potoka Blatnice v nadmorskej výške 214 m a Včeláre na nive riečky Turňa

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

v nadmorskej výške 195 m. Obec Zádiel sa rozkladá pri vyústení kaňonu Zádielskej tiesňavy a tvorí tak vstupnú bránu do Zádielskej doliny, ktorá patrí medzi najkrajšie doliny na Slovensku.

Všetky obce sa rozprestierajú popri hlavnej ceste E58 z Košíc do Zvolena. Okrem obce Zádiel hranica katastrálneho územia ostatných obcí je súčasťou štátnej hranice s Maďarskou republikou.

Obrázok 1 Mapa polohy obcí

2.3 HISTÓRIA OBCÍ

Dvorníky sú starým osídlením, prezrádza to aj názov obce. Dvorníci boli pôvodne kráľovskými poddanými spracovaní comesom. Podľa nich dostala obec, keď obyvatelia Dvorník boli dvorníkmi turnianskeho kráľovského predia, ale v druhej polovici 13. storočia majetky Turnianskeho hradu prechádzajú do rúk šľachtickej rodiny comesa Tekusa.

Roku 1340 sa širšia rodina Tornai delí o svoje majetky a Dvorníky dostáva vetva sídliaca na Turnianskom hrade.

V roku 1598 tu bolo 52 domov obývaných. V roku 1608 sa v obci spomína filia kalvínskej farnosti v Turni nad Bodvou.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

V 17. a na začiatku 18. storočia obec kvôli vojnovým udalostiam a chorobám spustla. V roku 1710 v župe vypukla morová epidémia a tak nečudo, že tu bývali len štyri rodiny. Preto po roku 1720 bola obec dosídlená maďarským a slovenským obyvateľstvom. Roku 1828 tu bolo už 89 domov a 698 obyvateľov, čo bolo jasným dôkazom rozvoja obce. Roku 1848 Elek Fényes opisuje obec takto: „Udvarnok v abovsko-turniaskej župe je maďarská dedina, od Turni nad Bodvou západne na pol míle, 547 katolíckych, 74 kalvínskych obyvateľov. Úrodný chotár, chov oviec, hostinec, vodný mlyn, vinohrad, veľa panských budov, zemepán, gr. Keglevich. P.p. Rožňava“.

Prvá svetová vojna priniesla obyvateľom chudobu. Na jej bojiskách padlo 12 miestnych obyvateľov. Po roku 1918 sa Dvorníky stali súčasťou novovzniknutej I. ČSR. Dvorníky boli aj naďalej poľnohospodárskou obcou a v roku 1919 bol založený dobrovoľný hasičský zbor. Pokles obyvateľstva poznačilo vysťahovalectvo do Ameriky. Roku 1935 bol vybudovaný obecný vodovod. Po II. svetovej vojne roku 1945 obec pripadla Československu. Roku 1950 bola obec elektrifikovaná a začala sa stavba kultúrneho domu. Dôležitým sa ukázala stavba železničnej trate Turňa nad Bodvou – Rožňava so zastávkou aj vo Dvorníkoch. Tunajšie JRD bolo založené roku 1956. Roku 1964 sa obce Zádiel, Dvorníky a Včeláre zlúčili do spoločnej obce Zádielske Dvorníky. Z hľadiska pracovných možností bolo významné otvorenie vápencového lomu vo Včelároch a roku 1973 Cementárne Turňa. Po roku 1898 bola v miestnom cintoríne postavená nová budova domu smútku a obec komplexne plynofikovaná.

Chotár obce Turnianska Nová Ves bol osídlený už v praveku, čo dokazujú tu nájdené archeologické nálezy. Podľa Anonymovej Gesta Hungarorum sa v tunajšom okolí po zápore vlasti usadila časť Maďarov pod vedením vojvodu Borsa. Tí kolonizovali aj údolie rieky Bodvy a tak riedko obsadené územie začalo byť osídlené hustejšie. Dôležitým pre obec bol vznik Turnianskej župy a župného hradu Turňa. Turnianska Nová Ves je starou obcou, ale mladšou ako okolité dediny, čo vyplýva aj z jej názvu. Písomne je prvýkrát doložená r. 1340 pri delení majetku potomkov comesa Tekusa ako possessoine Uifalu. Po r. 1720 sa sem prisťahovali noví obyvatelia prevažne nemeckej národnosti. Podľa lexikónu z r. 1773 sa v obci rozprávalo nemecky a maďarsky. V roku 1964 Turnianska Nová Ves zlúčila s Host'ovcami a Chorvátmi do spoločnej obce Nová Bodva, ktorej sídlo bolo v našej obci. Obec Nová Bodva sa rozpadla r. 1991 a Turnianska Nová Ves opäť samostatne rozhoduje o svojich osudoch. Začala sa modernizovať infraštruktúra obce, v rámci ktorej bol do Turnianskej Novej Vsi zavedený plyn, vybudovaná káblová televízia, postavená nová budova požiarnej zbrojnice, obnovené chodníky a upravené verejné priestory.

Názov obce Zádiel je doložený z roku 1317 ako Zadelly, z roku 1355 ako Zadely, z roku 1773 ako Sadell, z roku 1920 ako Zadiel; po maďarsky Szádelő. Obec bola administratívne začlenená pod Abovsko-turniansku župu; pred rokom 1960 pod okres Moldava nad Bodvou, kraj Košice; po roku 1960 pod okres Košice-vidiek, kraj Východoslovenský. Obec sa spomína z roku

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

1317. Patrila zemanom, od 16. storočia panstvu Turňa. V 17. storočí bola spustošená a koncom 17. storočia ju dosídlili protestanti vykázaní z Turne. V roku 1715 mala vinice a 8 domácností, v roku 1720 mlyn, v roku 1828 mala obec 44 domov a 369 obyvateľov. Za I. ČSR obyvatelia boli roľníci a poľnohospodárski robotníci. Obec bola v rokoch 1938-45 pripojená k Maďarsku. JRD bolo založené v roku 1956. V rokoch 1964 došlo k zlúčeniu obcí Dvorníky, Včeláre a Zádiel do spoločnej obce Zádielské Dvorníky. Od roku 1990 sa Zádiel stal samostatnou obcou.

Žarnov je stará dedina slovanského pôvodu, o čom svedčí nielen jej názov, ale svedčia o tom aj archeologické nálezy. Na území Žarnova boli zistené zvyšky troch slovanských sídliskových jám s črepovým materiálom a inými prílohami, ktoré Budinský – Krička kladie do staršej fázy strednej doby hradištnej. Na inom mieste Žarnova sa zase našli zlomky nádob zo strednej doby hradištnej, ako aj črepy stredovekej keramiky približne z XII. – XIII. stor. Archeologické nálezy teda dosvedčujú osídlenie Žarnova Slovanmi nielen pre IX. stor., ale aj pre XII. a XIII. stor. Preto tu ostala aj kontinuita pôvodného slovanského názvu. Písomné doklady pre Žarnov sa však zachovali len z prvej polovice XIV. stor., ale vtedy to už bola kvitnúca dedina s kostolom a farárom.

Za portálného súpisu Gemerskej a Turnianskej stolice z r. 1578 boli v Žarnove 3 celé sesie, 6 polovičných sesií a 1 štvrtinová sesia, okrem uvedených poddaných sedliakov boli tam ešte 4 železiari a 4 opustené domy, resp. usadlosti. Z osobných mien uvedených sedliackych poddaných vidieť, že boli zväčša maďarského pôvodu. Žarnov bol teda v druhej polovici XVI. stor. maďarskou dedinou. Roku 1598 bolo tu 20 domov. V roku 1635 obec vypálili Turci, ale obec nezanikla. Po r. 1720 prišlo sem mnoho nového obyvateľstva, a to aj slovenského, a podľa lexikónu z r. 1773 sa tu rozprávalo maďarsky a slovensky, teda bola to už národnostne zmiešaná dedina. Slovenské obyvateľstvo sa však postupne pomadžarčilo a Fényes uvádza r. 1851 Žarnov ako maďarskú dedinu. Vtedy tam bolo 365 rím. kat. , 381 kalvinistov a 39 židov. Niet nijakých pochyb, že rímsko-katolícke obyvateľstvo tu bolo prevažne slovenského pôvodu, kým kalvínske obyvateľstvo zase maďarského pôvodu. Maďarský názov Zsarnó pochádza zo slovanského Žrnov, a to zasa pochádza zo slovanského apel. žbrny, mlynský kameň, žrna, ručný mlýnok. Žarnovy boli náradím, ktoré slúžili na mletie múky. Podľa novších zistení archeológov boli žarnovy pomerne častým inventárom veľkomoravských príbytkov. V Čechách sú tiež miestne názvy Žernov. V Žernove v Turnianskej stolici sa síce nezachovala kontinuita pôvodného slovanského obyvateľstva, ale Slováci, ktorí prišli v XVIII. stor. do Žarnova a jeho okolia si vytvorili z maď. názvu Zsarnó svoj slovenský názov Žarnov. Od 13. storočia obec patrila do Turnianskej stolice , neskôr župy až do roku 1848 keď sa vytvorila Abovsko-turnianska župa Žarnov bol súčasťou okresu Turňa. Od roku 1923 patrila obec do dnes už neexistujúceho okresu Moldava, ktorý bol v roku 1960 pričlenený k okresu Košice. Z okresu Košice sa v roku 1968 vyčlenil okres Košice-vidiek , dnes Košice-okolie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

2.4 SYMBOLY OBCÍ

Obec Dvorníky - Včeláre používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Dvorníky - Včeláre, vlajka obce Dvorníky - Včeláre.

Obrázok 2 Erb obce Dvorníky - Včeláre

Obec Turnianska Nová Ves používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Turnianska Nová Ves, vlajka Turnianska Nová Ves. Erb obce Turnianska Nová Ves a vlajka obce Turnianska Nová Ves sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou T-74/1998.

Erb obce Turnianska Nová Ves tvorí V červenom štíte na pravom a strednom vrchu zeleného trojvršia strieborný, zlato zastrešený strieborný kostol, vľavo s pristavenou podobnou kaplnkou, vľavo sa vznášajú strieborné nad sebou položené obrátené radlice.

Obrázok 3 Erb obce Turnianska Nová Ves

Vlajka obce Turnianska Nová Ves pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/3 červená, 1/6 žltá, 1/3 zelená a 1/6 biela. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 4 Vlajka obce Turnianska Nová Ves

Obec Zádiel používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Zádiel, vlajka obce Zádiel.

Obrázok 5 Erb obce Zádiel

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

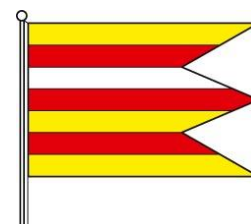
Obec Žarnov používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Žarnov, vlajka obce Žarnov. Erb obce Žarnov a vlajka obce Žarnov sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou Z-90/2001.

Erb obce Žarnov tvorí V červenom štíte vojak v striebornom šate, zlatej prilbe a zlatom plášti, v pravici so striebornou šablou so zlatou rukoväťou, sediaci na striebornom zlatokopytom neseslanom koni so zlatou ohlávkou a uzdu

Obrázok 6 Erb obce Žarnov

Vlajka obce Žarnov pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/7 žltá, 1/7 červená, 1/7 biela, 1/7 červená, 1/7 žltá, 1/7 červená a 1/7 žltá. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 7 Vlajka obce Žarnov

2.5 ZAČLENENIE OBCÍ DO MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY A MIKROREGIÓNU

Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu.⁶ Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.⁷

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sú partnermi Miestnej akčnej skupiny Bodva, ktorej partnermi sú aj ďalšie obce a zástupcovia súkromného a občianskeho sektora. Miestna akčná skupina funguje na princípoch spájania aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka (Leader) a spolupracuje na rozvoji svojho územia a získavaní finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej Únie a z národných programov. Cieľom princípu Leader je podpora obyvateľov vidieka, aby na základe vzájomnej spolupráce rozhodovali o svojej budúcnosti, aby rozmýšľali nad potenciálom a smerovaním rozvoja oblastí, v ktorých žijú, a aby spoločne realizovali rozvojové stratégie. Partnermi miestnej akčnej skupiny sú aj obce: Cestice, Čečejevce, Chorváty, Debraď, Drienovec, Hačava, Háj, Host'ovce, Janík, Komárovice, Mokrance,

⁶ § 1 odsek 3 zákona o obecnom zriadení

⁷ § 20 odsek 1 zákona o obecnom zriadení

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Moldava nad Bodvou, Nižný Lánec, Paňovce, Peder, Perín-Chym, Rešica, Turňa nad Bodvou, Veľká Ida.

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov zároveň tvoria mikroregión Združenie miest a obcí údolia Bodvy. Združenie vzniklo v roku 1993. Hlavným cieľom mikroregiónu je rozvoj územnej samosprávy, príprava, presadzovanie a realizácia spoločných cieľov a záujmov v rôznych oblastiach rozvoja a spoločenského života a pre hospodársky a sociálny rozvoj územných samospráv združených v rámci mikroregiónu. Členmi mikroregiónu sú aj obce: Cestice, Čečejevce, Chorváty, Debraď, Drienovec, Hačava, Háj, Host'ovce, Janík, Komárovce, Mokrance, Moldava nad Bodvou, Nižný Lánec, Paňovce, Peder, Perín-Chym, Rešica, Turňa nad Bodvou, Veľká Ida.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

A I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ

3. KRAJINA

3.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCÍ A VYUŽITIE KRAJINY

Katastrálne územie obce Dvorníky - Včeláre sa nachádza v nadmorskej výške v chotári 185 - 738 m n. m., územie obce Turnianska Nová Ves v strede obce je 173 m n. m., v chotári 169 - 428 m n. m., obce Zádiel v strede obce je 245 m n. m., v chotári 185 - 738 m n. m. a obce Žarnov v strede obce je 205 m n. m., v chotári 175 - 251 m n. m.

Chotáre obcí Dvorníky – Včeláre a Zádiel ležia v Turnianskej kotline. Časť obce Dvorníky a Zádiel na náplavovom kúželi Blatnice, Včeláre na nive Turne. Chotár v kotline a na náplavovom kúželi je pahorkatinný. Má lužné a nivné pôdy, rendziny a hnedozeme, v severnej časti na vápencovej planine Horného vrchu a na Zádielskej planine je vrchovinný. Planiny sú rozdelené Zádielskym kaňonom so zaujímavými útvarmi (Cukrová homoľa). V kaňone je na rozlohe 199 ha štátna prírodná rezervácia Zádielska dolina. V nej je inverzia vegetačných pásiem s mnohými dealpínskymi a demontánnymi rastlinnými druhmi (lomikameň vždyživý, plamienok alpský, horec Clusiov a i.). Na južných svahoch sú krovinaté porasty drieňa, maheľbky a duba plstnatého, na planinách hrabovo-dubové lesy. Vyskytuje sa tu aj niekoľko živočíšnych endemitov.

Väčšina chotára obce Turnianska Nová Ves leží v západnej časti Košickej kotliny na nive Bodvy a Turne. V podloží má mladotret'ohorné íly, piesky a štrky. Zvyšok je v Bodvianskej vrchovine, ktorá tvorí juhovýchodnú časť chotára. Západná časť je na starom náplavovom kúželi Blatnice a krasovom svahu Dolného vrchu. V kotline je rovina až pahorkatina s rôzne vysoko oglejenými lužnými, nivnými pôdami, rendzinami až hnedozemami. Chotár sa okrem malých plôch dúbav v Bodvianskej vrchovine poľnohospodársky využíva. Chotár obce Žarnov leží v západnej časti Košickej kotliny na úpätí Bodvianskej vrchoviny, je to odlesnená vrchovina s hnedozemami, malá severná časť na nive Bodvy s nivnými a lužnými pôdami na mladotret'ohorných uloženinách.

V obciach je bohatý potenciál poľnohospodárskych pozemkov, tvoria takmer 70 % územia obcí a prevláda orná pôda. Spôsob využitia ornej pôdy je viazaný na klimatické podmienky a pôdne typy danej oblasti. Poľnohospodárska výroba sa zameriava hlavne na rastlinnú výrobu, ale aj živočíšnu výrobu, chov hovädzieho dobytku. Územie obcí patrí do krmovinárskej výrobnjej oblasti. Hlavné plodiny, ktoré sa tu pestujú sú obilniny, kukurica, krmoviny, v neobrábaných častiach

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

pasienkové porasty. Podrobný prehľad využívania pozemkov v katastrálnych územiach obcí je uvedený v tabuľkách.

Tabuľka: Využívanie pozemkov v katastrálnych územiach obcí

POZEMKY	POENO-HOSPODÁRSKE POZEMKY	LESNÉ POZEMKY	VODNÉ PLOCHY	ZASTAVANÉ PLOCHY	OSTATNÉ PLOCHY	CELKOM
OBEC						
DVORNÍKY-VČELÁRE	778,9	225,3	12,7	129	220,1	1 365
% k ploche obce	57,06	16,51	0,93	9,45	16,12	100
TURNIANSKA NOVÁ VES	572,14	18,6	12,8	30,5	8,2	642,24
% k ploche obce	89,09	2,90	1,99	4,75	1,28	100
ZÁDIEL	118	186	0	30	18	352
% k ploche obce	33,52	52,84	0	8,52	5,11	100
ŽARNOV	647,7	10,4	24,4	30,3	7,2	720
% k ploche obce	89,96	1,44	3,39	4,21	1,00	100
PLOCHA CELKOM	2 116,74	440,3	49,9	219,8	253,5	3 080,24
% K PLOCHE CELKOM	68,72	14,29	1,62	7,14	8,23	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

Tabuľka: Využívanie poľnohospodárskych pozemkov v katastrálnych územiach obcí

POENO-HOSPODÁRSKE POZEMKY	ORNÁ PÔDA	TRVALO TRÁVNATÉ PORASTY	OVOCNÉ SADY	ZÁHRADY	VINICE	CELKOM
OBEC						
DVORNÍKY-VČELÁRE	663,76	92,28	0,32	21,54	1,0	778,9
% k ploche obce	85,22	11,85	0,04	2,77	0,13	100
TURNIANSKA NOVÁ VES	442,9	115,14	0	14,1	0	572,14
% k ploche obce	77,41	20,12	0	2,46	0	100
ZÁDIEL	100	8	6	4	0	118
% k ploche obce	84,75	6,78	5,08	3,39	0	100
ŽARNOV	510,9	114,5	4,3	18	0	647,7
% k ploche obce	78,88	17,68	0,66	2,78	0	100
PLOCHA CELKOM	1 717,56	329,92	10,62	57,64	1	2 116,74
% K PLOCHE CELKOM	81,14	15,59	0,5	2,72	0,05	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

4. OBYVATELSTVO

4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Sledovaným obdobím pre hodnotenie vývoja počtu obyvateľov je obdobie ôsmich rokov predchádzajúcich roku spracovania Programu rozvoja obcí. Analýza vstupných údajov umožňuje formulovať záver, že počet obyvateľov v sledovanom období v poslednej takmer dekáde rokov kolíše, čo vypovedá o primerane stabilizovanom demografickom vývoji obcí. Stagnujúci demografický vývoj je ovplyvnený podmienkami pre život v obciach. Obce majú záujem vytvárať podmienky pre individuálnu výstavbu domov, ale zabezpečenie zázemia služieb potrebných pre život najmä mladých rodín v obciach je nepostačujúci. Stagnujúci demografický vývoj môže z dlhodobého hľadiska znamenať aj postupnú stratu možností rozvoja obcí. Kľúčovými nástrojmi obcí pre udržateľnosť pozitívneho demografického vývoja je zabezpečovanie a rozvoj všetkých samosprávnych úloh obcí.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov v obciach

OBEC	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
DVORNÍKY-VČELÁRE	+20	+19	+38	+32	+16	+29	+14
TURNIANSKA NOVÁ VES	330	325	320	314	310	308	
ZÁDIEL							
ŽARNOV	423	426	425	428	436	443	

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022, stav k 31. 12. 2021

V obciach prevažujú obyvatelia maďarskej národnosti, tvoria viac ako polovicu z celkového počtu obyvateľov. Menej je obyvateľov slovenskej národnosti, ostatné národnosti sú zatúpené minimálne.

Tabuľka: Zastúpenie národností v obciach

NÁRODNOSŤ	slovenská	maďarská	rómska	ukrajinská	iná	SPOLU
OBEC						
DVORNÍKY-VČELÁRE	224	315	1		1	541
% k počtu v obci	41,40	58,22	0,19		0,19	100
TURNIANSKA NOVÁ VES		252				
% k počtu v obci						100
ZÁDIEL						
% k počtu v obci	16,3	83,7				100
ŽARNOV	157	236	2		2	397
% k počtu v obci	39,55	59,45	0,50		0,50	100

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022, stav k 31. 12. 2021

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obciach je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku obyvateľom, ktorí sú v dôchodkovom veku. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá index starnutia, ktorý v obciach dosahuje hodnotu 1,103. Aktuálna hodnota indexu starnutia v obciach vypovedá o dlhodobom stabilizovanom stave vývoja populácie v regióne, so sklonom k miernemu starnutiu, čo je všeobecný stav zodpovedajúci vývoju v takmer všetkých regiónoch Slovenska.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obciach

VEKOVÁ KATEGÓRIA	0 – 14 rokov	14 – 30 rokov	30 – 65 rokov	viac ako 65 rokov	SPOLU
OBEC					
DVORNÍKY-VČELÁRE	102	87	270	82	541
% k počtu v obci	18,85	16,08	49,91	15,16	100
TURNIANSKA NOVÁ VES	36	41	165	66	308
% k počtu v obci	11,69	13,31	53,57	21,43	100
ZÁDIEL	17	28	81	38	164
% k počtu v obci	10,37	17,07	49,39	23,17	100
ŽARNOV	69	86	227	61	443
% k počtu v obci	15,58	19,41	51,24	13,77	100
POČET CELKOM	224	242	743	247	1 456
% K POČTU CELKOM	15,38	16,62	51,03	16,97	100

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022, stav k 31. 12. 2021

4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov obce úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce, najmä v obci a priľahlom regióne. V obci celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku so stredným odborným vzdelaním s maturitou a s učňovským vzdelaním bez maturity. Početná je aj skupina obyvateľov so základným vzdelaním. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a primerane zodpovedá vzdelanostným potrebám obce a regiónu. Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že odborne remeselné zruční obyvatelia sú silným potenciálom obce. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v obci, v regióne a v blízkom okolí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v obciach

DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	BEZ VZDELANIA	ZÁKLADNÉ VZDELANIE	UČŇOVSKÉ VZDELANIE BEZ MATURITY	STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE S MATURITOU	VŠEOBECNÉ STREDNÉ, GYMNÁZIUM	VYSOKO- ŠKOLSKÉ VZDELANIE	SPOLU PRODUKTÍVNY VEK NAD 14 ROKOV
OBEC							
DVORNÍKY- VČELÁRE	74	82	108	137	36	52	489
% k počtu v obci	15,13	16,77	22,09	28,02	7,36	10,63	100
TURNIANSKA NOVÁ VES	3	45	60	50	50	27	235
% k počtu v obci	1,28	19,15	25,53	21,28	21,28	11,48	100
ZÁDIEL							
% k počtu v obci							
ŽARNOV	10	112	105	124	74	18	443
% k počtu v obci	2,26	25,28	23,70	28,00	16,70	4,06	

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022, stav k 31. 12. 2021

4.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sa nachádzajú v regióne so stabilnou mierou nezamestnanosti ako je celoslovenský priemer. Okres Košice - okolie, v ktorom sa obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov nachádzajú je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od roku 2018 zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov. Počet nezamestnaných aj dlhodobo nezamestnaných obyvateľov obcí v produktívnom veku je dlhodobo stabilný.

Väčšina obyvateľov obcí v produktívnom veku nachádza svoje uplatnenie mimo vlastnej obce v blízkom regióne s možnosťou denného dochádzania za prácou, ale nie zanedbateľná časť obyvateľov obcí odchádza za prácou v pravidelných turnusoch do vzdialenejších regiónov a do zahraničia. V blízkom regióne obcí je možnosť zamestnať sa v priemysle, vo verejnom sektore, v službách, v okolitom poľnohospodárstve aj v stavebníctve. Tí, ktorí odchádzajú za prácou do vzdialenejších regiónov sa uplatnia spravidla v priemysle, v stavebníctve alebo v rámci opatrovateľských služieb.

Nie zanedbateľná časť obyvateľov obcí odchádza za prácou v pravidelných turnusoch do vzdialenejších regiónov a do zahraničia.

Tabuľka: Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti v obciach Turnianska Nová Ves a Žarnov

OBCE SPOLU	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	38	33	33	27	21	17
Počet dlhodobo nezamestnaných	34	31	22	22	18	15

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obce Turnianska Nová Ves, Žarnov, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Na zmiernenie nezamestnanosti a udržanie pracovných návykov obce využívajú projekty pre aktivačné práce, v prípade možností aj projekty pre absolventskú prax. Aktuálne obec Dvorníky – Včeláre zamestnáva štyroch uchádzačov o zamestnanie v rámci projektu „Chyť sa svojej šance“, v priemere troch uchádzačov o zamestnanie v rámci malých obecných služieb. Najčastejšou formou pomoci obcí vo vzťahu k uchádzačom o zamestnanie je možnosť malých obecných služieb, v Turnianskej Novej Vsi sú takto uplatnení v priemer 5 – 7 uchádzači o zamestnanie, v obci Žarnov v priemere šiesti uchádzači o zamestnanie.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov obcí na aktivačných prácach v obciach Dvorníky – Včeláre a Žarnov

VYUŽITIE AKTIVAČNÝCH MIEST	2016	2017	2018	2019	2020	2021
OBEC						
DVORNÍKY-VČELÁRE	7	7	6	6	4	5
ŽARNOV	8	7	7	8	8	6

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obce Dvorníky-Včeláre, Žarnov, 2022

4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obciach a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí podpora rozvoja individuálnej výstavby zo strany obcí aj záujem obcí zabezpečiť, alebo podieľať sa na zabezpečení sociálneho bývania v obciach. Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby v súlade s územnými programami obcí, investície obcí do infraštruktúry a záujem jednotlivých obcí o zabezpečenie sociálneho bývania – to sú nástroje obcí a ich orgánov pre podporu pozitívneho demografického vývoja obyvateľov v obciach a motivácie najmä mladých rodín nevystáhnovať sa z obcí. Každá obec dlhodobo venuje pozornosť vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu domov. V obci Dvorníky – Včeláre a Turnianska Nová Ves zvažujú výstavbu nových ulíc aj rozšírenie technickej infraštruktúry potrebnej pre individuálnu výstavbu domov.

Obyvatelia obcí žijú prevažne v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obcí. Prevažná väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie, spolu je v obciach 42 domov neobývaných a 44 domov je obývaných prechodne, spravidla na víkendovú rekreáciu. Obecné nájomné byty má obec Dvorníky – Včeláre, byty v súkromných bytových domoch sú v obci Turnianska Nová Ves. Výstavba nájomných bytov je jednou z možností v rámci podpory mladých rodín nevystáhnovať sa z obce. Obce Dvorníky – Včeláre a Turnianska Nová Ves majú záujem o výstavbu nájomných bytov bežného štandardu aj nízkoštandardných bytov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Tabuľka: Prehľad domového a bytového fondu v obciach

OBEC	DOMY			BYTY	
	OBYVANÉ DOMY	NEOBYVANÉ DOMY	PRECHODNE OBYVANÉ DOMY	BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH VO VLASTNÍCTVE OBCE	BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH V SÚKROMNOM VLASTNÍCTVE
DVORNÍKY-VČELÁRE	148	10	0	36	4
TURNIANSKA NOVÁ VES	101	20	6	0	22
ZÁDIEL	52	10	21	0	0
ŽARNOV	114	2	17	0	8
SPOLU	415	42	44	36	34

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

Napriek priaznivým podmienkam pre individuálnu výstavbu sa najviac domov postavilo v obci do roku 1970.

Tabuľka: Vek domového a bytového fondu v obciach

OBEC	DOMY POSTAVENÉ V ROKOCH				
	do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2007	2008 - 2021
DVORNÍKY-VČELÁRE	7	62	63	13	10
TURNIANSKA NOVÁ VES	39	50	21	2	2
ZÁDIEL					
ŽARNOV	24	82	16	7	8

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

V obciach Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sa nenachádza ambulancia všeobecného lekára pre dospelých ani ambulancia pediatra. Najbližšie zdravotné stredisko je pre obyvateľov obcí v Turni nad Bodvou, niektoré špecializované ambulancie sa nachádzajú v Moldave nad Bodvou. Podobne aj lekáreň sa nachádza v Turni nad Bodvou aj v Moldave na Bodvou. V prípade potreby urgentnej pomoci, alebo v prípade vážnejších zdravotných problémov obyvatelia obcí využívajú najbližšiu nemocnicu, ktorá sa nachádza v meste Košice - Šaca.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov neposkytujú pre obyvateľov obce žiadne terénne, ambulantné ani pobytové sociálne služby. V rámci sociálnej pomoci všetky obce poskytujú základné sociálne poradenstvo, zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu⁸ a pravidelne monitorujú potrebu sociálnej pomoci v obciach tak, aby sa z dlhodobého hľadiska pripravili na poskytovanie vybraných sociálnych služieb podľa potreby. Pre zabezpečenie sociálnej starostlivosti každá obec prijala svoj Komunitný plán sociálnych služieb obce.

Manažmenty jednotlivých obcí využívajú inštitúty a nástroje v rámci kompetencií územnej samosprávy a adresne poskytujú svojim obyvateľom rôzne benefity sociálneho alebo finančného charakteru. Najčastejšie je to príspevok na jedno teplé jedlo denne, donáška obedov a podobne.

V každej obci sa nachádza pohrebisko, v obciach sú vybudované Domy smútku s vlastným chladiacim zariadením.

5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V obciach je dostupný predaj základných potravín spojený s predajom zmiešaného tovaru. Sortiment tovaru je postačujúci, za ďalším tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do obce Turňa nad Bodvou, alebo do mesta Moldava nad Bodvou. Prehľad zabezpečenia základných občianskych služieb je v tabuľke.

Tabuľka: Prehľad služieb v obciach

OBEC	POTRAVINY (POTRAVINY SPOJENÉ SO ZMIEŠANÝM TOVARAM)	PREDAJŇA ZELENINY - OVOCIA	PREDAJŇA S TEXTILOM	PREDAJŇA S OBUVOU	LEKÁREŇ	TRHOVISKO	POHOSTINSTVO, REŠTAURÁCIA	CUKRÁREŇ	BANKOMAT	POŠTA
DVORNÍKY-VČELÁRE	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
TURNIANSKA NOVÁ VES	2x	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
ZÁDIEL	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
ŽARNOV	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
SPOLU										

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

⁸ najmä zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

6. ŠKOLSTVO

Obce Dvorníky – Včeláre a Turnianska Nová Ves sú zriaďovateľmi materských škôl bez právnej subjektivity. Obce Zádiel a Žarnov zabezpečujú povinné predprimárne vzdelávanie svojich detí na základe zmluvy.

Obec Dvorníky - Včeláre je zriaďovateľom Materskej školy Dvorníky - Včeláre (ďalej aj „*materská škola*“ v príslušnom gramatickom tvare) bez právnej subjektivity. Demografický vývoj v obci korešponduje s kolísajúcim počtom detí v materskej škole. Materská škola má jednu triedu a je spádovou materskou školou pre deti s trvalým pobytom v obci Dvorníky – Včeláre a na základe zmluvy aj pre deti s trvalým pobytom v obci Zádiel, Hrhov. Materskú školu navštevujú aj deti z obcí Turňa nad Bodvou, Hrhov, Drienovec, Host'ovce a Žarnov. Kapacita materskej školy je zo strednodobého horizontu postačujúca. Podobne aj obec Turnianska Nová Ves je zriaďovateľom Materskej školy Turnianska Nová Ves (ďalej aj „*materská škola*“ v príslušnom gramatickom tvare) bez právnej subjektivity. Materská škola má jednu triedu a je spádovou materskou školou pre deti s trvalým pobytom v obci Turnianska Nová Ves a na základe zmluvy aj pre deti s trvalým pobytom v obci Chorváty a Host'ovce. Jej kapacita je postačujúca, počet detí je stabilný.

Tabuľka: Vývoj počtu detí v materských školách

OBEC	2016	2017	2018	2019	2020	2021
DVORNÍKY-VČELÁRE	19	19	16	16	14	20
TURNIANSKA NOVÁ VES	15	13	14	15	13	13
SPOLU	34	32	30	31	27	33

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

Súčasťou materskej školy v obci Dvorníky – Včeláre aj v obci Turnianska Nová Ves je školská jedáleň, ktorá zabezpečuje stravovanie pre deti aj zamestnancov na pracovisku materskej školy.

Budova materskej školy v obci Dvorníky - Včeláre je zrekonštruovaná a modernizovaná, z vonkajšej strany zateplená za účelom minimalizácie tepelných únikov. V rámci rekonštrukcie vnútorných priestorov boli modernizované sociálne zariadenia pre deti, elektroinštalácia, voda, odpad a ďalšie médiá. Materská škola je priebežne dopĺňaná interaktívnymi edukačnými pomôckami aj interaktívnymi hračkami. V areáli materskej školy sa nachádza detské ihrisko. Budova materskej školy v obci Turnianska Nová Ves je po čiastočnej rekonštrukcii vnútorných priestorov. Potrebné je ešte zateplenie budovy z vonkajšej strany za účelom minimalizácie tepelných únikov. Materská škola nie je dostatočne vybavená interaktívnymi edukačnými pomôckami, ani interaktívnymi hračkami. V areáli materskej školy sa nachádza detské ihrisko, potrebná je jeho rekonštrukcia a doplnenie novými ihriskovými prvkami.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

V školských jedálňach je potrebná pravidelná obnova a obnova jedálenského zariadenia, najmä stolov, stoličiek a ďalšieho jedálenského príslušenstva, kuchyne je potrebné dopĺňať moderným technologickým zariadením na prípravu zdravej stravy.

V obci Dvorníky – Včeláre je zriadená neplnoorganizovaná Cirkevná základná škola Svätého Štefana - Szent István Egyházi Alapiskola s vyučovacím jazykom maďarským, ktorú navštevujú žiaci aj okolitých obcí. Pre druhý stupeň základnej školy je školským obvodom pre žiakov obcí Dvorníky – Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel a Žarnov základná škola v Moldave nad Bodvou.

V obciach je potenciál rozšíreného vyučovania umeleckých predmetov, hudby a tanca, ale v obciach na nenachádza umelecká škola.

7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCÍ

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sú subjektom verejnej správy.⁹ Finančné prostriedky, s ktorými obce hospodária sú verejnými prostriedkami.¹⁰ Verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únie.

Od kondície a rozpočtovej zodpovednosti jednotlivcej obce v priamo úmernej miere závisí jej schopnosť pripraviť projekty, štúdie, projektové dokumentácie, následne pripraviť žiadosti pre získanie nenávratných finančných prostriedkov a v neposlednom rade aj jej schopnosť schválené projekty realizovať. Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov zodpovedne pristupujú k tvorbe svojich rozpočtov, viacročných rozpočtov aj k ich čerpaniu. Rozpočty obcí neobsahuje zámery a ciele, ktoré budú obce realizovať z výdavkov svojich rozpočtov (program obce).

Silným nástrojom rozpočtovej disciplíny v obciach je zavedený systém finančnej kontroly, najmä základná finančná kontrola a administratívna finančná kontrola. Obce Dvorníky – Včeláre a Žarnov majú primerané úverové zaťaženie.

V majetku obcí sa nachádzajú najmä nehnuteľnosti: miestne cesty v dĺžke 2,5 km v obci Dvorníky – Včeláre, v dĺžke 3 km v obci Turnianska Nová Ves, v dĺžke 2,7 km v obci Zádiel a v dĺžke 1,775 km v obci Žarnov, ďalej v každej obci budova obecného úradu, v obci Dvorníky –

⁹ § 3 odseky 1, 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

¹⁰ § 2 písmeno a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Včeláre, Turnianska Nová Ves budova materskej školy, v obci Žarnov budova bývalej materskej a základnej školy, budovy domu smútku a ďalší majetok. Žiadna obec nemá majetok v správe rozpočtovej organizácie, obce majú akcie vo Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice.

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Dvorníky - Včeláre

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	247 872	261 344	251 691	430 014	430 014	430 014
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	83 361	102 382	92 820	80 034	80 034	80 034
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	15 653	241 661	39 356	850	850	850
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY	0	0	0	0	0	0
ÚVERY Z BÁNK	0	0	120 000	0	0	0
VÝVOJ VÝDAVKOV						
VLASTNÝ VÝKON	430 998	400 876	417 207	457 505	440 440	440 765
PRENESENÝ VÝKON	5 609	68 204	40 516	0	0	0
ZÁVÄZKY	0	0	0	0	0	0
OSTATNÉ	356 088	158 874	365 359	82 993	79 458	79 133

Uvedené v €.

Zdroj: obec Dvorníky-Včeláre, 2022

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Zádiel

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	6 460,04	6 940,59	7 571,60	7 100,00	7 300,00	7 600,00
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	13 696,88	20 774,87	18 636,10	17 700,00	16 700,00	17 700,00
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	58 009,53	7 614,07	2 280,83	110,00	110,00	110,00
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY						
ÚVERY Z BÁNK						
VÝVOJ VÝDAVKOV						
VLASTNÝ VÝKON	79 079,12	46 498,96	71 902,34	64 777,00	61 690,00	63 390,00
PRENESENÝ VÝKON	1 689,54	52 259,26	4 137,21	73,00	80,00	80,00
ZÁVÄZKY	1 188,07	18 621,94	1 082,14	0,00	0,00	0,00
OSTATNÉ						

Uvedené v €.

Zdroj: obec Zádiel, 2022

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Žarnov

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	13 355	14 582	13 688	14 500	15 000	15 000
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	11 839	11 894	11 794	11 800	12 000	12 000
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	95 538	95 472	119 160	125 000	126 000	127 000
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY		134 098	1 000	20 000		
ÚVERY Z BÁNK	144 478					
VÝVOJ VÝDAVKOV						
VLASTNÝ VÝKON	105 344	108 385	97 663	110 000	112 000	113 000
PRENESENÝ VÝKON	220	200	200	200	200	200
ZÁVÄZKY		137 600	4 749	2 670		
OSTATNÉ	151 369			20 000		

Uvedené v €.

Zdroj: obec Žarnov, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Obce vo svojej činnosti zabezpečujú originálne – samosprávne kompetencie, aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám, ako aj program vzájomného prepojenia informácií verejnej správy vyžaduje kvalitné technické zázemie. Obce Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sú zapojené do DEUS - DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska. DEUS vybudoval a prevádzkuje systém pre elektronizáciu agendy miest a obcí Dátové centrum obcí a miest (DCOM). Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov majú pre výkon svojich kompetencií technické a softwarové zázemie aktuálne postačujúce. S postupným rozširovaním požiadaviek na prepojenie verejnej správy bude v podmienkach jednotlivých obcí potrebné zohľadniť pravidelnú aktualizáciu softwarového aj hardwarového vybavenia úradov.

Výkonným zázemím každej obce a jej orgánov - starostu obce a obecného zastupiteľstva obce je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a komplexnú komunikáciu s občanmi. Obce zamestnávajú svojich zamestnancov najmä na pracovisku obecného úradu, obce Dvorníky – Včeláre a Turnianska Nová Ves majú aj pedagogických a nepedagogických zamestnancov. Starostovia jednotlivých obcí neustále dbajú o zabezpečenie pravidelného vzdelávania zamestnancov obce v súvislosti s implementáciou aktuálnej legislatívy aj v súvislosti v rozvojom informačných technológií a využívania elektronických služieb verejnej správy. Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sú účastníkmi zmluvy o zriadení Spoločného stavebného úradu so sídlom v obci Turňa nad Bodvou.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obce nemajú dostatočne vybudovanú a dobudovanú technickú infraštruktúru v rámci svojho územia. Na území obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v majetku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice. Prietok vody je dostatočný, pre zabezpečenie plynulosti dodávky vody nie je potrebné zväčšiť objem vodojemu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

v obciach. Na území obce je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je vo vlastníctve obce. Potrebná je jeho rekonštrukcia, najmä rekonštrukcia prípojok a systému pre odstavenie dodávky vody.

V roku 1997 bola ukončená výstavba plynofikácie vo všetkých obciach. Plynofikácia obcí veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynofikácii obcí došlo k zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív, čo je nesporne prínosom v prospech zlepšenia životného prostredia, najmä ovzdušia. Obyvatelia využívajú tuhé palivá len prechodne, aktuálne len podľa vývoja cien v čase, ak je ponuka tuhých palív mimoriadne cenovo výhodná. Územie obcí je napojené na rozvody SPP, a.s., závod Košice. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov.

Systém likvidácie odpadových vôd je v obci Dvorníky – Včeláre a v obci Zádiel postačujúci. Na území celej obcí je vybudovaná kanalizačná sieť, ktorá odvádza splaškové vody do čističky odpadových vôd, čistička odpadových vôd je vybudovaná v obci Dvorníky - Včeláre. Verejná kanalizácia je v majetku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice. Systém likvidácie odpadových vôd v obci Turnianska Nová Ves a v obci Žarnov je nevyhovujúci. Chýba vybudovanie kanalizačnej siete a čistička odpadových vôd. Splaškové odpadové vody v obci sú odvádzané spravidla do zastaralých septikov a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže často dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Nemaľým problémom je aj zamedzenie vypúšťania časti splaškových odpadových vôd do cestných rigolov zaústených do povrchových tokov.

V obciach Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., závod Košice. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v obci je na betónových stĺpoch.

Na území obce existuje pevná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s., vyhovujúce a postačujúce je pokrytie signálom komerčných operátorov. Územie obce je pokryté televíznym signálom, obec nie je napojená na žiadnu káblovú televíziu. Pripojenie na internet je dobré, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostačujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je hlavne cez mobilných operátorov.

Obce majú vybudované verejné osvetlenie. Verejné osvetlenie v obci Dvorníky – Včeláre je po čiastočnej rekonštrukcii, má LED žiarovky, postupne bude vyžadovať rekonštrukciu a modernizáciu. Verejné osvetlenia v obciach Turnianska Nová Ves, Zádiel a Žarnov sú zastaralé a vyžadujú kompletnú a komplexnú rekonštrukciu tak, aby vyhovovali súčasným potrebám a podmienkam energetickej úspornosti. Obecný rozhlas v obci Dvorníky - Včeláre je po čiastočnej rekonštrukcii, potrebná je modernizácia mixážneho pultu a celého systému ovládacieho panela.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Obecné rozhlas v obciach Turnianska Nová Ves, Zádiel a Žarnov sú zastaralé a vyžadujú kompletnú rekonštrukciu riadiacej jednotku aj jednotlivých rozhlasových jednotiek. Obce Turnianska Nová Ves a Zádiel nemajú vybudovaný kamerový systém, potrebné je jeho vybudovanie najmä v zastavaných častiach obcí. V obci Dvorníky – Včeláre a Žarnov je kamerový systém vybudovaný čiastočne, potrebné je ich dobudovanie, rozšírenie počtu kamier a postupná modernizácia už vybudovaných častí. Vybudovanie kamerového systému v obci Dvorníky – Včeláre a v obci Žarnov zvýšilo bezpečnosť obyvateľov.

Tabuľka: Technická infraštruktúra v obciach

INFRŠTRUKTÚRA	PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBEČNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE
OBEČ						
DVORNÍKY-VČELÁRE	1996	1993	2015	2018	2012	2014
TURNIANSKA NOVÁ VES	1994	1980	nie	nie	1975	1978
ZÁDIEL	1991	2014	2014	nie	1962	1958
ŽARNOV	1997	1978	nie	nie	1973	1973

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Na území obcí vzniká komunálny odpad, hlavne zmesový odpad a biologický odpad. Obce v súlade s ustanoveniami zákona č. 79/2015Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečujú triedený zber odpadu vo všetkých komoditách komunálneho odpadu, nakladanie s ním aj jeho odvoz. Zabezpečený je zber zmesového komunálneho odpadu aj triedený zber odpadu z obalov a odpadu z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi z plastu, z kovu, z papiera, zo skla aj z viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky, ďalej triedený zber jedlých olejov a tukov z domácností, drobného stavebného odpadu, objemného odpadu, odpadu s obsahom škodlivých látok, elektroodpadu. Odvoz komunálneho odpadu je zabezpečený prostredníctvom zmluvných partnerov jednotlivých obcí. Obce nezabezpečujú triedený zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností, umožňujú pôvodcom biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností vlastné kompostovanie. Dôvodom nezavedenia triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností je uplatnenie výnimky.¹¹Pre zvýšenie miery triedenia

¹¹ § 81 odsek 21 písmeno b) zákona č. 79/2015Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

komunálnych odpadov obce využívajú a zavádzajú legislatívne nástroje tak, aby boli obyvatelia obcí motivovaní k zvýšeniu miery separovania a zároveň aby bol výber poplatkov za komunálne odpady postačujúci pre úhradu nakladania s odpadom a zabezpečenie jeho vývozu.

V obciach sa nenachádza kompostovisko pre biologicky rozložiteľný odpad, ani zberný dvor. Obce podporia výstavbu a prevádzku kompostoviska aj zberného dvora. Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je však potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na možný vznik malých nepovolených skládok, nakoľko časti obyvateľov v obciach ešte chýba dostatočná ekologická zodpovednosť. Obce dbajú na to, aby sa v ich katastri nevyskytli žiadne enviromentálne záťaž.

8.3 DOBROVOĽNÁ POŽIARNA OCHRANA

V obciach Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel je dlhoročná tradícia Dobrovoľného hasičského zboru. Dobrovoľný hasičský zbor je zameraný na zásahovú činnosť pri požiaroch, zabezpečuje protipožiarnu prevenciu a výchovu na predchádzanie požiarov v obci. Aktívne sa zapája do protipovodňových akcií aj do aktivít súvisiacich s pandémiou. V obciach Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel sa nachádza požiarna zbrojnica, v obci Turnianska Nová Ves je požiarna zbrojnica po rekonštrukcii. Dobrovoľné hasičské zbory boli Ministerstvom vnútra SR vybavené repasovanou technikou a protipovodňovými vozíkmi.

9. KULTÚRA A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obce využívajú Kultúrny dom. Budova Kultúrneho domu v obci Dvorníky – Včeláre si vyžaduje kompletnú rekonštrukciu, najmä z hľadiska minimalizácie tepelných únikov. Potrebná je aj rekonštrukcia vnútorných priestorov, kúrenia, rozvodov ďalších médií aj sociálnych zariadení. Potrebná je aj rekonštrukcia kuchyne, najmä elektroinštalácie, potrebné je nakúpiť moderné technické a technologické zariadenia pre skladovanie a prípravu jedál. Do kultúrneho domu je potrebné nakúpiť nový nábytok aj zariadenie pre jedálenskú časť. Podobne aj budova Kultúrneho domu v obci Turnianska Nová Ves vyžaduje kompletnú rekonštrukciu, najmä z hľadiska minimalizácie tepelných únikov, rekonštrukciu rozvodov všetkých médií aj rekonštrukciu kuchynky. Potrebný je nákup zariadenia kultúrneho domu, nábytkov, zariadení na skladovanie a prípravu jedál aj vybavenia pre stolovanie. Aj budovu Kultúrneho domu v obci Zádiel je potrebné kompletne zrekonštruovať. Potrebné je zateplenie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

budovy, rekonštrukcia strechy, výmena strešnej krytiny, potrebná je kompletná rekonštrukcia rozvodov médií. V záujme rozšírenia možností využívania kultúrneho domu je potrebné pristavať kuchyňu a nakúpiť do kuchyne vybavenie technických aj technologických zariadení pre skladovanie a prípravu potravín. Potrebné je nakúpiť moderné zariadenie do kultúrneho domu aj zariadenie pre jedálenské využitie. Budova Kultúrneho domu v obci Žarnov je po čiastočnej rekonštrukcii. Potrebné je v interiéri budovy vystavať nové javisko, kompletne zrekonštruovať ozvučenie, osvetlenie, nakúpiť nový nábytok a ďalšie zariadenie do interiéru. V rámci rozšírenia využitia Kultúrneho domu je potrebné ho vybaviť aj zariadením pre možnosť stravovania.

Ponuka kultúrnych a spoločenských aktivít v jednotlivých obciach je tradičného charakteru, obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov každoročne organizujú dni detí, dni matiek, dni úcty k starším, predvianočné posedenia aj ďalšie pravidelné a príležitostné akcie.

Pre športové aktivity majú obyvatelia obcí k dispozícii multifunkčné ihriská, futbalové ihriská a detské ihriská. Aj napriek týmto možnostiam občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a rodiny.

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov vylepšujú aj oddychové zóny a verejné priestranstvá pre možnosti neformálnych stretnutí. V centrách tvoria parčíky s lavičkami. Za ďalšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami, či do fitness centra majú možnosť obyvatelia dochádzať hlavne do mesta Moldava nad Bodvou aj do mesta Košice.

Tabuľka: Prehľad kultúrnych a športových možností v obciach

KULTÚRNE, ŠPORTOVÉ ZARIADENIE	KULTÚRNY DOM	DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	ZARIADENÉ FUTBALOVÉ IHRISKO	NEZARIADENÉ IHRISKO, ŠPORTOVÁ PLOCHA	KLZISKO	TENISOVÉ IHRISKO	INÉ
OBEČ							
DVORNÍKY-VČELÁRE	2x	2x	áno	nie	nie	nie	nie
TURNIANSKA NOVÁ VES	áno	áno	nie	áno	nie	nie	nie
ZÁDIEL	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie
ŽARNOV	áno	nie	nie	áno	nie	nie	nie

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov majú ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Programu rozvoja obcí. V súčasnej dobe má obec Žarnov rozpracovaný projekt na zavedenie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

optickej siete na internet a televíziu v obci. Ostatné projekty budú obce pripravovať po schválení Programu rozvoja obcí v nadväznosti na časovú os jeho plnenia a v súlade s prípravou žiadostí o nenávratné zdroje financovania.

11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých spracovateľ sledoval vývoj za posledných najmenej šesť rokov. Hodnotenie vnútorného prostredia je dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obcí. Pre potreby spracovania Programu rozvoja obcí boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti: geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond, zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport. Spracovateľ v jednotlivých oblastiach hodnotenia uvádza k textu aj prehľadné tabuľky.

Medzi silné stránky obcí patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre potreby trhu práce, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvafikovať. Silné stránky obcí možno hodnotiť ako výborný predpoklad pre ich rozvoj.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nedostatočnú podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obcí pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

Tabuľka: Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát			
Oblasť dát / téma	Zdroj dát	Oblasť dát / téma	Zdroj dát
Geografia	obce	Služby	obce
Demografia	obce	Školstvo	obce
Vzdelanosť	obce	Ekonomika	obce
Zamestnanosť	obce	Technická infraštruktúra	obce
Domový fond	obce	Kultúra, šport	obce

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCIACH

12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI V OBCIACH

Po prechode slovenského ekonomického systému na trhové hospodárstvo sa prejavili zmeny na trhu práce. Trh práce významne ovplyvňuje nerovnomerný rozvoj jednotlivých regiónov v rámci Slovenska. Nezamestnanosť sa zaradila medzi hlavné negatívne rysy spoločnosti, najmä v regiónoch, kde je záujem investorov z rôznych dôvodov nízky. Dlhodobá nezamestnanosť sa pritom stala ekonomickým, psychologickým, sociálnym a kultúrnym problémom. Jej dôsledkom je nútená pravidelná a dlhodobá migrácia za prácou do vzdialenejších regiónov aj do zahraničia.

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov patria medzi obce so stabilnou mierou nezamestnanosti. Blízkosť viacerých priemyselných podnikov a priemyselných parkov, tiež blízkosť krajského mesta Košice poskytujú možnosti uplatnenia sa obyvateľov obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov na trhu práce s denným dochádzaním. Istou mierou k stabilnej nezamestnanosti prispieva aj nezamestnateľnosť početnej marginalizovanej skupiny obyvateľov, žijúcich na území obcí.

Územie obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v meste Košice - okolie, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

12.2 PODNIKATEĽSKÉ ZÁZEMIE

Okrem najväčších zamestnávateľov v regióne pôsobia v obciach a ich okolí aj menší podnikatelia a samostatne hospodáriaci roľníci. Menší podnikatelia zamestnávajú spravidla najviac päť zamestnancov, viac zamestnancov len výnimočne.

Tabuľka: Typy podnikateľských subjektov v obciach

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

TYP PODNIKATELSKÉHO SUBJEKTU	PODNIKATELIA FYZICKÉ OSOBY	PODNIKATELIA PRÁVNICKÉ OSOBY	SAMOSTÁTNE HOSPODÁRIACI ROEŇÍCI
OBEC			
DVORNÍKY-VČELÁRE	3	1	2
TURNIANSKA NOVÁ VES	4	3	0
ZÁDIEL	4		1
ŽARNOV	3	8	1

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

Dominantným podnikateľským odvetvím sú služby, poľnohospodárstvo, stavebníctvo. Medzi najvýznamnejších zamestnávateľov z hľadiska optimalizácie nezamestnanosti v obci a regióne patrí Cementáreň Turňa nad Bodvou, U. S. Steel Košice a ďalšie podniky priemyslu v priemyselnom parku Kechnec a Veľká Ida.

13. NEPODNIKATELSKÉ SUBJEKTY V OBCIACH

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obciach a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely. V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. Na území sledovaných obcí nemá sídlo žiadna mimovládna organizácia.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obciach tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obce majú bohatú tradičnú spolkovú činnosť, činnosť spolkov podporujú finančne podľa možností rozpočtu tej – ktorej obce, ale aj nefinančne poskytnutím obecných priestorov na ich činnosť, pri propagácii a podobne. Prehľad aktuálne pôsobiacej spolkov a združení v jednotlivých obciach je v tabuľke.

Tabuľka: Spolky a záujmové organizácie v obciach

OBEC	SPOLOK, ZÁUJMOVÁ ORGANIZÁCIA
DVORNÍKY-VČELÁRE	Spevácky zbor, DHZ, CSEMADOK, Poľovnícke združenie, TJ Dvorníky-Včeláre
TURNIANSKA NOVÁ VES	Csemadok, DHZ, Športový spolok, Poľovnícke združenie
ZÁDIEL	DZH
ŽARNOV	CSEMADOK

Zdroj: obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, 2022

14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cez nezastavanú časť katastrálneho územia obcí Dvorníky-Včeláre a Zádiel prechádza cesta I. triedy I/50 Košice – Rožňava - Zvolen, ktorá svojim charakterom patrí medzi cesty nadregionálneho celoštátneho významu a je zaradená aj do medzinárodnej európskej siete ako ťah E-571. Vzhľadom na intenzitu dopravy táto cesta rozdeľuje riešené obce.

Na uvedenú cestu sú v katastrálnom území obce Dvorníky-Včeláre napojené nasledovné cesty III triedy: č. III/ 3329, č. III/ 3299, č. III/ 3300, č. III/ 3302 a č. III/ 3333. Tieto cesty sú realizované v zastavaných územiach obcí Turnianska Nová Ves, Zádiel a Žarnov. Sú to spravidla komunikácie, ktoré využívajú len miestni obyvatelia a podnikatelia, nie sú preťažené a zásadne neovplyvňujú nepriaznivo životné prostredie. To neplatí pre obec Žarnov, cez ktorú prechádza aj kamiónová doprava. Miestne komunikácie v obciach využívajú aj poľnohospodárske vozidlá.

V katastrálnom území obcí prechádza sčasti zdvojkolajnená neelektrifikovaná železničná trať celoštátneho významu č.160 Košice – Zvolen. V obci Dvorníky-Včeláre má táto trať ŽSR

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

železničnú dopravnú stanicu. Obyvatelia obce využívajú aj železničnú stanicu v obci Turňa nad Bodvou.

Obce majú vo vlastníctve približne 10 km miest ciest. Miestne cesty vyžadujú pravidelnú údržbu a opravu, aj rozšírenie parkovacích a odstavných plôch. Podobne aj miestne chodníky v obciach vyžadujú dobudovanie, rekonštrukciu aj pravidelnú údržbu, najmä v zimných mesiacoch.

Pre obyvateľov obcí slúži okrem železničnej aj verejná autobusová doprava. Pre obyvateľov obce Turnianska Nová Ves a Žarnov je verejná autobusová doprava nepostačujúca, nakoľko pravidelné spojenie je zabezpečené len počas pracovných dní. Pre obec Turnianska Nová Ves verejná doprava nie je postačujúca ani počas pracovných dní.

15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obce.

15.1 OVZDUŠIE A HLUK

V katastrálnom území obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sa nenachádzajú veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, znečisťovatelia ovzdušia nachádzajúci sa v blízkom regióne ale negatívne ovplyvňujú ovzdušie aj na území sledovaných obcí. Medzi najväčších znečisťovateľov v blízkom okolí patrí DANUCEM Turňa nad Bodvou, Lom Host'ovce, Lom Včeláre aj U. S. Steel Košice. Lokálne je ovzdušie znečistené len výfukovými plynmi cestnej dopravy, najviac v obci žarnov cez ktorú prechádza aj kamiónová doprava a spaľovaní tuhého paliva v intraviláne obcí v domácnostiach, ktoré prechodne využívajú tuhé palivá na vykurovanie. Znečistenie ovzdušia malými znečisťovateľmi bolo odstránené plynifikáciou obcí. Obce zatiaľ centrálnne nevyužívajú žiadne alternatívne zdroje energie, v obciach alternatívne zdroje energie, najmä slnečné kolektory individuálne využívajú niektorí obyvatelia.

Zaťaženosť prostredia hlukom v obciach je malá s výnimkou obce Žarnov, kde kamiónová doprava negatívne ovplyvňuje aj hluk. Hluk v obciach vzniká hlavne z automobilovej dopravy,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

nakoľko obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov nemajú priemyselné prevádzky.

15.2 PÔDA

V katastri obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sa nenachádzajú žiadne významné zdroje znečistenia životného prostredia, je možné predpokladať, že pôdy sú tu málo znečistené, bez ťažkých kovov. Jediným znečisťovateľom sú zastaralé septiky v obci Turnianska Nová Ves a v obci Žarnov. V súvislosti s hospodárením na pôde sú stresovým faktorom poľnohospodárske meliorácie a rekultivácie, ktoré boli vybudované na pôde koncom 20. storočia. Ich realizáciou došlo na mnohých miestach k zmene pôvodných rastlinných spoločenstiev.

Kvalita pôdy je ovplyvnená poľnohospodárskou výrobou, aplikáciou hnojív a pesticídov v procese výroby.

15.3 VODNÉ PLOCHY

Hydrografický je riešené územie odvodňované tokom rieky Bodvy, celá hydrografická sústava patrí do Povodia Bodrogu. Obec Zádiel a obec Žarnov nepatria medzi záplavové územia, obec Turnianska Nová Ves je ohrozovaná záplavami po dlhotrvajúcich zrážkach.

V katastri obcí sa nenachádza žiadny významný priemyselný zdroj znečistenia vôd. Znečistenie povrchových vôd v katastrálnom území obcí Turnianska Nová Ves a Žarnov negatívne ovplyvňuje absencia splaškovej kanalizácie. Znečistenie vôd sa prejavuje najmä vypúšťaním odpadových vôd z obytných budov do potoka ako aj znečistením tuhým komunálnym odpadom a splaškovými vodami.

15.4 PRÍRODA A KRAJINA

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku Úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Katastrálne územie obcí Dvorníky-Včeláre a Zádiel zasahuje do chráneného vtáčieho územia aj do územia Slovenského krasu. Chotár obce Žarnov v smere na Turňu nad Bodvou je územím výskytu chráneného vtáctva, výra skalného. Najväčšou prírodnou atrakciou je Zádielska dolina. Vytvoril ju Chotárny potok nazývaný Blatnica v mohutných vápencových vrstvách. Tento potok tu vytvára malé vodopády a kaskády. Zádielska dolina je najhlbším kaňon na Slovensku. Tiesňava je orientovaná od severu na juh. V členitom kaňone sú pozoruhodné bralá a kolmé steny. Dolina je horných častiach zarastená lesným porastom a v dolnej časti prechádza lesný porast do suťovísk. V súčasnosti poznáme v Zádielskej doline asi 120 jaskýň. Nachádza sa tu chránená a vzácna fauna a flóra. Pestrosť a množstvo flóry je podmienená inverziou vegetačných pásiem. Zádielska dolina bola vyhlásená pre svoju jedinečnosť v roku 1954 za národnú prírodnú rezerváciu NPR Zádielska tiesňava. Nad kaňonom je vyvinutý planinový kras. Zádielska dolina oddeľuje od seba turistami vyhľadávanú Zádielsku planinu a planinu Horný vrch, na ktoré vedú značené turistické trasy.

16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI

Obce Dvorníky – Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel a Žarnov ležia na spojnici medzi atraktívnym Gemerom a krajským mestom Košice, aj na spojnici medzi Krakowom a Budapešťou. Táto poloha predurčuje obce využiť svoj potenciál pre cestovný ruch, jednodňový aj krátkodobý. Okrem pamiatkových zaujímavostí je v regióne obcí možný rozvoj cykloturistiky, agroturistiky aj nenáročnej turistiky v Zádielskej tiesňave.

V obci Dvorníky – Včeláre sa v časti obce Dvorníky nachádza rímskokatolícky kostol z roku 1801 s barokovými prvkami, v časti obce Včeláre reformovaný tolerančný kostol z konca 18. storočia. V obci sa nachádza tiež Múzeum, socha sv. Štefana v parku, pamätník obetiam odvečených, pamätná tabuľa obetiam odvečených na „malenkij robot“, pomník Országzászló, Kopjafa, ďalšie malé pamiatky – kaplnky a kríže v chotári obce. Kúria v časti obce Včeláre je v súkromnom vlastníctve. Centrum obce Turnianska Nová Ves je chránenou pamiatkovou zónou so zachovalými prvkami klasickej ľudovej architektúry, v obci sa nachádza aj evanjelický klasicistický kostol z roku 1800. V obci Zádiel sa nachádza reformovaný tolerančný kostol z konca 18. storočia aj budova bývalej školy postavená v roku 1868. Najväčšou atrakciou je Zádielska tiesňava v dĺžke takmer 4 km, v rámci nej Cukrová homoľa. V intraviláne obce Žarnov sa nachádza reformovaný klasicistický kostol z roku 1810, veža z polovice 19. storočia, klasicistický kaštieľ z roku 1822, rímskokatolícky klasicistický kostol z roku 1833.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Propagácia obcí Dvorníky – Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel a Žarnov a ich prírody a pamätihodností je nepostačujúca, potenciál obcí v porovnaní s turistickou návštevnosťou je nepomerne väčší. Okrem propagácie chýba v obciach prepojenie cyklotrasami a nadväzná sieť služieb. Potrebné je dobudovať a zväčšiť parkovacie a odstavné plochy, podporiť vznik stravovacích a ubytovacích zariadení aj vznik ďalších nadväzných služieb pre návštevníkov, cielene pre rodiny s deťmi. Nezanedbateľná príležitosť je aj predaj z dvora – predaj poľnohospodárskych produktov a výrobkov aj remeselných výrobkov.

17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCÍ

Vonkajšie prostredie obcí je súhrn faktorov, ktoré obce nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obce a tie nemajú inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obce, ich projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory tou – ktorou obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby jednotlivé obce aj napriek nim mohli dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka: STEEP analýza

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov z EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Noví investori	Dôsledky klimatických zmien	Legislatíva verejného obstarávania
Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho – externého prostredia obcí boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obcí, ale obce na ne nemajú dosah:

Ekonomické subjekty a zamestnávateľia pôsobiaci v obciach a v mikroregióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obcí, dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obcí a okolia. Z uvedených oblastí sa podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj možné ohrozenia. K príležitostiam obcí je možné zaradiť prírodu bohatú na možnosti cykloturistiky,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

agroturistiky a nenáročnej turistiky, k ohrozeniam je potrebné zaradiť globálne nepriaznivé klimatické zmeny a s tým súvisiaca potreba rôznych opatrení na ochranu územia. Podrobnejšie sú príležitosti a ohrozenia v SWOT. Okres Košice - okolie bol s účinnosťou od 22. januára 2018 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR medzi najmenej rozvinuté okresy.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCÍ

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

Strengths – silné stránky

Weaknesses – slabé stránky

Opportunities – príležitosti

Threats – hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť naslednej – strategickej časti dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov:

Ľudia a kvalita života

Infraštruktúra a životné prostredie

Ekonomika a riadenie obce

Ľudia a kvalita života – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obcí boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obciach.

Infraštruktúra a životné prostredie – pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne pamätihodnosti, prírodné úkazy a iné pozoruhodnosti.

Ekonomika a riadenie obcí – je oblasť, prioritou, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne globálne dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie obcí, 10 Stav projektovej pripravenosti obcí, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obciach a 13 Nepodnikateľské subjekty.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Pri hodnotení súčasného stavu územia je potrebné zdôrazniť, že aktuálny stav rozvoja obcí v porovnaní so stavom pred rokom 2015 možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života ich obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obce pre svojich občanov zabezpečujú. Úlohou Programu rozvoja obcí a jeho strategickej časti je tento stav udržať a naďalej rozvíjať.

Tabuľka: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Stabilizovaný demografický vývoj☐ Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku☐ Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať za prácou☐ Ochota vzdelávať sa a rekvifikovať sa☐ Potenciál na vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov☐ Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov☐ Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie☐ Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti☐ Záujem obyvateľov o rozvoj obce☐ Dostupnosť služieb v okresnom meste <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Zachovalé územie a jeho atraktivita☐ Primerané zázemie technickej infraštruktúry☐ Organizovanie separovania zberu v obciach☐ Bohatý prírodný potenciál☐ Bohaté možnosti zabezpečenia turistiky, ekoturistiky, agroturistiky a cykloturistiky <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Obce bez úverovej zaťaženia alebo s primeranou úverovou zaťaženosťou☐ Vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obciach☐ Mimoriadne zariadení, šikovní a starostliví starostovia☐ Pripravené podmienky pre implementáciu elektronickej komunikácie☐ Dlhodobo dobre zvládnutý manažment projektov☐ Dobré podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu	<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Nedostatočné sociálne služby a občianska☐ Slabá prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možnosti trhu práce☐ Nutnosť migrovať za vzdelaním a vyšším vzdelaním☐ Nutnosť migrovať za prácou☐ Neprimerane vysoká nezamestnanosť <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Chýbajúca kanalizácia☐ Chýbajúca čistička odpadových vôd☐ Potreba rekonštrukcie miestnych komunikácií a odstavných plôch☐ Zastaralé a neestetické stĺpy elektrického vedenia☐ Nedostatočne riešená energetická úspora budov <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Malý záujem obyvateľov o elektronickej komunikácii s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov☐ Nedostatočný záujem podnikateľov spolupracovať s obcou a podporovať jej aktivity☐ Nedostatok finančných možností pre investičné zámery☐ Nepostačujúca propagácia obce a jej kultúrnych, historických a folklórnych tradícií a zvykov a tradičných výrobkov
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov☐ Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov☐ Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom	<p>OHROZENIA</p> <p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Odchod mladých ľudí za prácou do mesta a iných regiónov☐ Úbytok detí a starnutie obce☐ Neschopnosť rekvifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov☐ Rastúci podiel sociálne znevýhodnených

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce ☐ Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom ruchu ☐ Podpora rozvoja výstavby nových domov <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov ☐ Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov ☐ Využívanie prírodných a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu ☐ Vybudovanie cyklotrás a náučných chodníkov ☐ Využívanie alternatívnych zdrojov energie ☐ Zabezpečenie energetickej efektívnosti budov <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov ☐ Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obci ☐ Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi ☐ Aktívna a trvalá propagácia obce a jej atraktivity a možností všetkými prostriedkami ☐ Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií ☐ Zvýšenie atraktívnosti a využiteľnosti verejných priestranstiev ☐ Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev 	<p style="text-align: center;">obyvateľov a v dôsledku toho aj úbytok služieb</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších mestách ☐ Malý záujem o podnikanie v službách <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Zánik tradičných remesiel a folklórnych zvykov ☐ Zarastanie pozemkov neudržiavaním krajiny ☐ Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch ☐ Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nedostatok financií na rozvojové projekty ☐ Nezáujem občanov o veci verejné ☐ Zánik spolkov
---	---

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka: Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOSŤ
Individuálne	obce	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Programe rozvoja obcí	Nenaplnenie vízie a priorít Programu rozvoja obcí	veľmi nízka
Technické	obce	Dopravná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obce	Identifikácia starých envirozáťaží	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obce	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná/nízka
Ekonomické	obce	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	stredná

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

Základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike je Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „Slovensko 2030“). Dokument Slovensko 2030 zároveň plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v súlade s ustanovením § 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj prijalo všetkých 193 štátov OSN. Agenda 2030 vyzýva na urýchlené kroky na podporu prosperity a zároveň na ochranu planéty, pričom uznáva, že *„ukončenie chudoby musí ísť ruka v ruke so stratégiami, ktoré budujú hospodársky rast a zaoberajú sa rôznymi sociálnymi potrebami vrátane vzdelávania, zdravia, sociálnej ochrany, pričom vytvárajú pracovné príležitosti pri riešení zmeny klímy a ochrany životného prostredia“*.¹²

Úlohou dokumentu Slovensko 2030 je nielen premietnuť a konkretizovať priority Agendy 2030 a Európskej zelenej dohody v špecifických podmienkach Slovenska, ale zároveň ako integrovaná rozvojová stratégia rámcovať verejné politiky štátu a rozvojové politiky územných samospráv s cieľom zabezpečiť ich koordináciu, synergiu, stabilitu a efektívnejšie využívanie verejných zdrojov. Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja:

- a) ochrana a rozvoj zdrojov,
- b) udržateľné využívanie zdrojov,
- c) rozvoj komunit.

Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.¹³

Slovensko 2030 je základným východiskom aj pre regionálnu a miestnu samosprávu pri spracovaní programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Národné priority Agendy 2030 je potrebné premietnuť do programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja aj na úrovni územnej samosprávy. Plne v súlade s národnými prioritami Agendy 2030 je aj záväzok vlády SR definovaný v jej programovom vyhlásení,¹⁴ v ktorom sa zaviazala podporovať Slovensko vnútorne súdržné, silné a sociálne spravodlivé, schopné efektívne využívať verejné zdroje v záujme rozvoja

¹² Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹³ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹⁴ Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

regiónov a ochrany životného prostredia, aby sa Slovensko premenilo na inteligentnú, inovatívnu a transparentnú krajinu.

Na základe výstupov analýz boli definované tri priority regionálneho rozvoja:¹⁵

- a) udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
- b) zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
- c) harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Tri priority regionálneho rozvoja sa premietajú do troch integrovaných rozvojových programov dokumentu Slovensko 2030, ktoré sú detailne rozpracované do cieľov, definovania kľúčových zmien, prioritných krokov a potrebných intervencií na dosiahnutie cieľov. Pri ich vypracovaní sa Slovensko 2030 ako základný implementačný dokument Agendy 2030 Organizácie spojených národov opiera okrem výstupov analýz aj o široký participatívny proces pri spracovaní úvodného dokumentu Národnej stratégie regionálneho a územného rozvoja a Návrhu národných priorít implementácie Agendy 2030. Integrované rozvojové programy prepájajú Agendu 2030 a regionálny rozvoj a sú kľúčovým nástrojom naplnenia Agendy 2030 naprieč národnou, regionálnou a lokálnou úrovňou v nasledujúcej štruktúre:

1. Ochrana a udržateľný rozvoj prírodných a ľudských zdrojov, ako aj kultúrneho potenciálu, tak aby boli zachované pre ďalšie generácie a mohli byť využívané na ďalší rozvoj spoločnosti.
2. Premena hospodárstva SR do roku 2030 na konkurencieschopnú, inovačne orientovanú nízkouhlíkovú obehovú ekonomiku, ktorá bude efektívne zhodnocovať vzdelanie, ľudský potenciál a zdroje a bude environmentálne aj sociálne udržateľná a odolná proti vonkajším aj vnútorným nepriaznivým vplyvom.
3. Zefektívnenie a priblíženie správy verejných záležitostí občanom prostredníctvom vybudovania viacúrovňového integrovaného manažmentu rozvoja na národnej, regionálnej a miestnej úrovni²⁸. Zároveň je cieľom efektívne využívať územný potenciál regiónov.
4. Zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny v jednotlivých strategicko-programovacích regiónoch a zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, práce a rovných príležitostí pre využitie potenciálu každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálno-ekonomické zázemie či znevýhodnenie.

¹⁵ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Pri tvorbe strategickej a programovej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov zohľadnili obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov uvedené dokumenty a v nich definované priority.

18. VYMEDZENIE POJMOV

VÍZIA

Teória definuje víziu ako želanú predstavu. V Programe rozvoja obcí je to želaná predstava obyvateľov obcí a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotnej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

PRIORITY, CIELE

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Pôvodná hierarchia, štruktúra strategickej časti, definovaná v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov z roku 2016 je v súčasnosti aktuálne rozpracovaná v nadväznosti na aktualizované národné dokumenty. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

OPATRENIA, AKTIVITY

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obcí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

19. VÍZIA OBCÍ

Obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov v roku 2028 sú prosperujúce obce, ktoré svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivujú ľudí trvalo sa v obci v rámci regiónu usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj každej obce aj celého regiónu. Obyvatelia nemusia za prácou cestovať do zahraničia alebo vzdialených regiónov, ale vedú sa uplatniť v obci a blízkom okolí, či v blízkom regióne. Obce majú vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné cesty a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách, starajú sa o prírodu a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty ostatným obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcami potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Dostupné sú aj pracovné príležitosti v ostatných odvetviach. Obyvatelia každej obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedú do obcí prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.

20. PRIORITY A CIELE

20.1 PRIORITY: ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa komunitné, environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Na kvalitu života je možné prihliadať subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň aj z pohľadu vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najväčšou výzvou obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je zastavenie nepriaznivého demografického vývoja obyvateľov a dlhodobé zabezpečovanie podmienok pre život v obciach tak, aby sa najmä mladé rodiny usídlili v obciach a neodchádzali do iných centier. Podobne ako na celom území Slovenska, aj v obciach Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov pomer medzi počtom obyvateľov v poproduktívnom a produktívnom veku naznačuje postupné starnutie populácie.

Územný rozvoj obcí v prospech bytovej výstavby, vrátane podpory individuálnej bytovej výstavby je jednou z nezanedbateľných možností každej obce pozitívne ovplyvniť a dlhodobo motivovať záujem o bývanie v obci a zabezpečiť tak priame aj nepriame predpoklady jej rozvoja.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

V strednodobom horizonte budú obce riešiť identifikáciu lokalít vo svojich katastrálnych územiach, ktoré pripraví pre základnú občiansku infraštruktúru.

Obce budú v strednodobom horizonte zároveň potrebovať zásadné zlepšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a ku kvalitným sociálnym službám. Významným faktorom, ktorý vyvoláva tlak na kvantitatívny ale aj kvalitatívny nárast poskytovania zdravotných i sociálnych služieb, je rastúci počet seniorov. V obciach prevažujú obyvatelia s nižšími príjmami a priemerným sociálnym zabezpečením, preto aj využívanie sociálnych služieb pre seniorov vyžaduje podporu zo strany jednotlivých obcí. Na druhej strane sa očakáva, že celková spoločenská váha seniorov sa vďaka ich predpokladanej vyššej vitalite a spoločenskej aktivite posilní. Je dôležité pripravovať podmienky pre ich aktívne zaradenie do spoločenského aj ekonomického diania v obciach. Obce budú musieť aktívne zvažovať spôsob zvyšovania podpory celoživotného vzdelávania a prosperity seniorov.

Významným nástrojom priaznivého demografického vývoja v obciach je kvalita a dostupnosť vzdelávania. Obec Dvorníky – Včeláre a obce Turnianska Nová Ves sú zriaďovateľmi materskej školy. Potreba zavádzania moderných vzdelávacích postupov a implementácia nových edukačných inštitútov v rámci vzdelávania vytvára neustály tlak na kvalitné personálne zabezpečenie škôl a pravidelné zabezpečovanie moderných edukačných pomôcok a zariadení.

Neprehliadnuteľným problémom v obciach je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení. Okres Košice - okolie, v ktorom sa obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov nachádzajú je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov.

Kvalitu života v obciach výrazne ovplyvňuje aj početná prítomnosť marginalizovanej skupiny obyvateľov. V dôsledku demografického vývoja, slabých pracovných príležitostí aj v dôsledku straty prirodzených pracovných návykov sa táto skupina stáva v obci problémom, ako ju začleniť medzi väčšinové obyvateľstvo, ako jej pomôcť v otázke bývania aj v ďalších závažných sociálnych, právnych a zdravotných oblastiach. Východiskom sa javí spolupráca s „autoritami“ a vytváranie komunít a komunitných centier.

Na kvalitu života v obciach nepochybné vplýva aj celková spoločenská atmosféra. Dôležitou sa stáva otázka bezpečnosti a prevencie pred sofistikovanými nástrahami ohrozenia obyvateľov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou každej obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prílev nových obyvateľov a snáď aj pracovných príležitostí.

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCÍ

- ❑ Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obce stanú prítiahľivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- ❑ Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov aj návštevníkov každej obce.
- ❑ Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkopříjmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- ❑ Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o problémy všetkých skupín obyvateľov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: STABILIZÁCIA ZAMESTNANOSTI V OBCIACH

- ❑ Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov každej obce.
- ❑ Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCÍ

- ❑ Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- ❑ Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov každej obce.
- ❑ Udržať mladých ľudí v obciach, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obcí a podporovať rozvoj siete škôl a predškolských zariadení v obciach.
- ❑ Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- ❑ Napomáhať rozvoju komunit a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- ❑ Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie možnosti aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

20.2 PRIORITA: INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obcí je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, energetické, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov každej obce potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Obce nemajú dostatočne dobudovanú kompletnú základnú infraštruktúru, v obci Turnianska Nová Ves a v obci Žarnov chýba vybudovanie kanalizácie a čističky odpadových vôd. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obce sa musia technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy rozvoja implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov každej obce, aby odpad separovali. Obce zodpovedne zvládajú manažment komunálnych odpadov a prostredníctvom odborne spôsobilých partnerov postupne zefektívňujú systém nakladania s ním. Obce majú zároveň záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu. Nezanedbateľný je monitoring lokalít s rizikom výskytu nelegálnych skládok a priebežné riešenie ekologických záťaží.

Obyvatelia obcí môžu využívať sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy, vlakovej dopravy a prímestskej hromadnej dopravy. Aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obce dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vedia ovplyvniť len nepriamo.

Kvalitný život v obciach je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie obecných parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obce pre svojich obyvateľov zabezpečujú.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Obce Dvorníky-Včeláre, Zádiel, Žarnov, s výnimkou obce Turnianska Nová Ves sa nenachádzajú v oblasti, kde je vysoké riziko záplav, alebo erózie pôdy. V obciach a v blízkom okolí obcí sa nachádza niekoľko priemyselných znečisťovateľov životného prostredia, ktorí ovplyvňujú kvalitu životného prostredia obyvateľov obcí a príslušného regiónu.

Obce nemôžu ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii Slovenskej republiky a Európskej únie. Obce by však mali realizovať aj vlastné opatrenia – zvyšovať energetickú efektívnosť budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musia byť obce zároveň pripravené aj na mimoriadne udalosti a havárie.

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH

- ❑ Podporiť zabezpečenie modernej, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnej dopravnej infraštruktúry a obslužnosti pre súčasné potreby a budúci rozvoj každej obce.
- ❑ Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obciach, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH

- ❑ Dobudovať a zlepšiť technickú infraštruktúru každej obce.
- ❑ Rozvíjať efektívny systém separovania komunálnych odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.
- ❑ Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA OBCÍ

- ❑ Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Integrované pristupovať k problematike pôdy a starostlivosti o pôdu.
- ❑ Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- ❑ Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- ❑ Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- ❑ Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

20.3 PRIORITA: EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov a tým aj blízkeho regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla želateľná úroveň pracovných príležitostí v širšom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu každej obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky každej obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je ekonomickým motorom každej obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obcí a ich okolia je vysoko návratnou investíciou každej obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky každej obce. Obce sú obklopené prírodou, čo umožňuje rozvoj agroturistiky, cykloturistiky a nenáročnej turistiky či výletov do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obciach je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, na folklórne, športové a spoločenské využitie a rozvoj cykloturistiky. Ambíciou každej obce je propagovať kvalitu miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj agroturistiky, cykloturistiky, turistiky a zdravého (bio)stravovania. Podobne aj podpora predaja ekologicky nezávadných potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu.

Skvalitňovanie riadenia každej obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na každom obecnom úrade, elektronizácia územnej samosprávy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

sú oblasti, ktoré musia obce a ich manažmenty riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie každej obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obcí.

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV V OBCIACH

- ❑ Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- ❑ Budovať pozíciu každej obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- ❑ Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presvedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.
- ❑ Spravovať každú obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.
- ❑ Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- ❑ Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH

- ❑ Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- ❑ Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v každej obci.
- ❑ Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach a v remeslách.

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH

- Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti ozdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.
- Zabezpečiť modernizáciu agroturistiky, náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu.

20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

	PRIORITA 1 ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA		PRIORITA 2 INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			PRIORITA 3 EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ		
GLOBÁLNY CIEĽ	STABILIZÁCIA OBCÍ		ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH			SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁV A PODNIKATEĽOV V OBCIACH		
	OPATRENIE 1.1.1 OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.2 OPATRENIE 1.1.4	OPATRENIE 2.1.1	OPATRENIE 2.1.2	OPATRENIE 2.1.3	OPATRENIE 3.1.1	OPATRENIE 3.1.2	OPATRENIE 3.1.3
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCIACH		TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH			ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH		
	OPATRENIE 1.2.1		OPATRENIE 2.2.1	OPATRENIE 2.2.2		OPATRENIE 3.2.1	OPATRENIE 3.2.2	
ÚZEMNÝ CIEĽ	ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCÍ		OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČTVA OBCÍ			VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH		
	OPATRENIE 1.3.1	OPATRENIE 1.3.2	OPATRENIE 2.3.1	OPATRENIE 2.3.2		OPATRENIE 3.3.1	OPATRENIE 3.3.2	OPATRENIE 3.3.3
	OPATRENIE 1.3.3	OPATRENIE 1.3.4	OPATRENIE 2.3.3					
	OPATRENIE 1.3.5	OPATRENIE 1.3.6						

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obcí. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategickej časti dokumentu. Opatrenia a aktivity sú cieleňé tak, aby boli realizovateľné v ktorejkoľvek obci podľa reálnej potreby.

21. OPATRENIA A AKTIVITY

21.1

PRIORITA 1

ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCÍ

Opatrenie 1.1.1

Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

Aktivity:

- Vysporiadanie pozemkov pre budovanie podnikateľskej zóny v snahe podporiť príliv priamych investorov, malých a stredných podnikateľov do obcí
- Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k podnikateľskej zóne v obciach
- Marketing obcí vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obcí, regiónu

Opatrenie 1.1.2

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach

Aktivity:

- Príprava projektovej dokumentácie na bytovú výstavbu
- Vysporiadanie pozemkov pre bytovú výstavbu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Výstavba obecných bytov v bytových domoch
- ❑ Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu nízkošandardných bytov
- ❑ Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu bytových domov s nízkošandardnými bytmi
- ❑ Výstavba bytových domov s nízkošandardnými bytmi
- ❑ Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi a individuálne domy
- ❑ Podpora individuálnej bytovej výstavby
- ❑ Obnova a modernizácia bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- ❑ Vytvorenie registra bývania v obciach (voľné byty, domy, stavebné pozemky)

Opatrenie 1.1.3

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí

Aktivity:

- ❑ Budovanie, rozširovanie a modernizácia kamerových systémov vo verejných priestoroch obcí, kamerové monitorovanie centier obcí aj pohrebísk v obciach
- ❑ Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov

Opatrenie 1.1.4

Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení

Aktivity:

- ❑ Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotnej pomoci
- ❑ Motivácia marginalizovanej komunity stanoviť a rešpektovať „autoritu“ z vlastných radov, ktorá bude aktívne spolupracovať so starostom obce a poslancami
- ❑ Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- ❑ Materiálne zabezpečenie a podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí a mládeže

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCIACH

Opatrenie 1.2.1

Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce

Aktivity:

- ❑ Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príľahlých regiónov
- ❑ Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- ❑ Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- ❑ Podpora zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľov s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva
- ❑ Využívanie aktivačných činností a absolventskej praxe v obciach
- ❑ Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI V OBCIACH

Opatrenie 1.3.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obciach

Aktivity:

- ❑ Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotných služieb obyvateľov obcí
- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia nehnuteľnosti vo vlastníctve jednotlivých obcí za účelom poskytnutia priestorov vybraným zdravotným ambulanciám
- ❑ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centier poskytovania sociálnych služieb s dennou starostlivosťou
- ❑ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centier a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotných služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- ❑ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domovov dôchodcov rodinného typu
- ❑ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie priestorov pre mládež a jej aktivity
- ❑ Vytvorenie a stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- ❑ Stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov
- ❑ Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti a osvetu

Opatrenie 1.3.2

Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- ❑ Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obcí a okolia
- ❑ Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obcí a okolia
- ❑ Vytvorenie nových hrobových miest na obecných pohrebiskách
- ❑ Revitalizácia medzihrobových priestorov na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba prístupových ciest na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia domov smútku na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba stavieb na obecných pohrebiskách súvisiacich s poskytovaním pohrebných služieb

Opatrenie 1.3.3

Stabilizácia siete škôl v obciach

Aktivity:

- ❑ Stabilizácia materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba detských ihrísk pri materských školách, vrátane ihriskových prvkov
- ❑ Podpora vytvárania neziskových združení priaznivcov školy so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj škôl
- ❑ Organizovanie propagácie škôl aktivitami dní otvorených dverí na školách
- ❑ Podpora propagácie škôl na webových sídlach obcí

Opatrenie 1.3.4

Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl

Aktivity:

- ❑ Rozširovanie a modernizácia vybavenosti škôl a školských zariadení, nákup interaktívnych didaktických pomôcok a zariadení
- ❑ Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- ❑ Podpora alternatívnych metód vyučovania
- ❑ Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

Opatrenie 1.3.5

Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- ❑ Podpora obyvateľov obcí v záujmovej činnosti, generačnej spolupráci a práci s deťmi

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Organizovanie pravidelných športových podujatí
- ❑ Podpora využívania športových areálov a podpora aktívneho cvičenia žien, mládeže, seniorov
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia multifunkčných ihrísk v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov pre športovú klubovú činnosť
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia budovy futbalového klubu v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských ihrísk v obciach
- ❑ Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia domov kultúry v obciach
- ❑ Modernizácia interiérového vybavenia domov kultúry a ich kuchynskej časti
- ❑ Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- ❑ Podpora aktívneho a zdravého starnutia

Opatrenie 1.3.6

Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivity:

- ❑ Ochrana, propagácia a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva obcí a atrakcií obcí
- ❑ Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- ❑ Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- ❑ Vydanie publikácií o obciach a vydávanie ďalších printových materiálov, kalendárov
- ❑ Výstavba a vybavenie Múzea tradícií – stála expozícia sedliackeho domu v obciach
- ❑ Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov

21.2

PRIORITA 2

INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH

Opatrenie 2.1.1

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí

Aktivity:

- ❑ Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava miestnych ciest
- ❑ Výstavba a údržba jarkov a kanálov popri miestnych cestách

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava mostíkov a lávok
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava parkovacích a odstavných plôch
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava prístreškov na čakanie verejnej dopravy
- Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia
- Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti pri hlavných komunikáciách
- Budovanie bezpečnostných bariér na elimináciu nebezpečných úsekov, vybudovanie bezpečnostného zábradlia

Opatrenie 2.1.2

Rozvoj dopravnej obslužnosti obcí

Aktivity:

- Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom verejnej dopravy
- Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej a regionálnej mobility
- Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obcí s mestom Košice a medzi obcami regiónu verejnou dopravou
- Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné zdroje

Opatrenie 2.1.3

Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev

Aktivity:

- Výsadba a údržba zelene v obciach s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obciach
- Modernizácia zábran, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obciach
- Inštalácia a údržba prvkov obecných mobiliárov
- Oprava, údržba a rekonštrukcia centier obcí
- Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na údržbu miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, ich schodnosti, bezpečnosti a čistoty
- Údržba miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, zabezpečenie ich schodnosti a bezpečnosti
- Udržiavanie čistoty miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Výstavba a modernizácia amfiteátra v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obciach
- ❑ Inštalovanie a obnova informačných tabúl v obciach
- ❑ Účasť obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH

Opatrenie 2.2.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity:

- ❑ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia spoločného kanalizačného potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia čističky odpadových vôd
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- ❑ Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obce, mikroregión
- ❑ Podpora a postupné zavádzanie distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ❑ Príprava a podpora obcí na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- ❑ Podpora obcí pri zavádzaní a rozširovaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- ❑ Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenie bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 2.2.2

Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov

Aktivity:

- ❑ Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- ❑ Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie zberných dvorov
- ❑ Vybudovanie a modernizácia zberných dvorov
- ❑ Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie obecných kompostovísk

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Vybudovanie a modernizácia obecných kompostovísk
- ❑ Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na zhromažďovanie a spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov a ich prípravu na kompostovanie
- ❑ Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania
- ❑ Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- ❑ Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obciach
- ❑ Aktívna motivácia obyvateľov k separovaniu odpadu
- ❑ Osveta obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA V OBCIACH

Opatrenie 2.3.1

Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- ❑ Rekonštrukcia budov vo vlastníctve jednotlivých obcí s ambíciou zníženia energetickej zaťažnosti a úspory energií
- ❑ Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov
- ❑ Propagácia výroby a podpora distribúcie obnoviteľných zdrojov energie
- ❑ Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- ❑ Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ❑ Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- ❑ Podpora využitia technológií k úspore energie
- ❑ Využívanie alternatívnych zdrojov energie

Opatrenie 2.3.2

Zapojenie obcí do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- ❑ Spolupráca obcí so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových opatrení

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- ❑ Zabezpečovanie prevencie povodňových udalostí udržiavaním priepustnosti verejných kanálov a ostatných malých vodných tokov
- ❑ Údržba potokových korýt
- ❑ Odstraňovanie následkov povodní
- ❑ Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy
- ❑ Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- ❑ Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof

Opatrenie 2.3.3

Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obciach, obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- ❑ Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených poľnohospodárskych (priemyselných) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- ❑ Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- ❑ Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
- ❑ Podpora zabezpečenia prirodzenej funkcie lesa vo vzťahu k vode
- ❑ Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest
- ❑ Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest
- ❑ Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

Opatrenie 2.3.4

Starostlivosť o majetok obcí, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov

Aktivity:

- ❑ Obnova, rekonštrukcia a rozšírenie budov a stavieb vo vlastníctve obcí
- ❑ Rekonštrukcia budov vo vlastníctve obcí za účelom zmeny účelového určenia
- ❑ Obnova a údržba historických budov
- ❑ Pozemkové úpravy za účelom sceľovania pozemkov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

21.3

PRIORITA 3

EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁV A PODNIKATEĽOV V OBCIACH

Opatrenie 3.1.1

Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

Aktivity:

- ❑ Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- ❑ Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- ❑ Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov, samostatne hospodáriacich roľníkov a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obcí
- ❑ Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- ❑ Podpora a motivácia malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny
- ❑ Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych poľnohospodárov, remeselníkov a podnikateľov

Opatrenie 3.1.2

Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- ❑ Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov
- ❑ Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obcí a podnikateľského prostredia
- ❑ Pomoc obcí a podpora podnikateľov pri ich využívaní grantov a ďalších podporných programov
- ❑ Aktívna spolupráca obcí s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Opatrenie 3.1.3

Modernizácia technického a technologického zázemia obecných úradov

Aktivity:

- Nákup a modernizácia hardwarového a softwarového vybavenia pre obecné úrady
- Nákup a tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obciach
- Tvorba a aktualizácia webového sídla obcí

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH

Opatrenie 3.2.1

Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obciach

Aktivity:

- Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve
- Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektoroch poľnohospodárstva a potravinárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve
- Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva
- Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre poľnohospodárstvo a ochranu životného prostredia
- Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- Podpora pracovnej mobility a pomoc obcí zamestnať sa v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Opatrenie 3.2.2

Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

Aktivity:

- Podpora a propagácia pravidelného predaja poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obciach a v regióne
- Pravidelné organizovanie obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špecialít, kulinárske špeciality a nezávadné potraviny
- Marketing kvalitných poľnohospodárskych produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcov, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov v obciach
- Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi poľnohospodármi

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH

Opatrenie 3.3.1

Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivity:

- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov na stálu propagáciu a predaj poľnohospodárskej produkcie
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výroby tradičných produktov
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia sezónnych reštaurácií
- Vybudovanie informačných a náučných tabúľ v obciach
- Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- Vybudovanie a údržba náučných chodníkov
- Výstavba cyklotrás

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti agroturistiky

Opatrenie 3.3.2

Propagácia obcí

Aktivity:

- Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obcí
- Vytvorenie krátkodobého marketingového programu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obcí, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obcí
- Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obciach s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja
- Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obcí
- Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca medzi obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
- Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- Vytvorenie propagačných materiálov obcí
- Budovanie imidžu obcí na základe ich histórie, folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov
- Investície do prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov
- Podpora prezentácie príležitostí strávenia voľného času (propagácia poľnohospodárskych a kulinárskych špecialít, cykloturistiky a ďalších možností v spolupráci s okolitými obcami)

Opatrenie 3.3.3

Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obcí s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov
- Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

22. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE OPATRENÍ

Ambíciou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je v čo najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Programu rozvoja obcí vo svojich Opatreniach podrobne rozpracovaných v Aktivitách presne identifikuje potreby obcí. V kvantitatívnej, alebo v kvalitatívnej podobe sú Opatrenia a následne aj Aktivity upresňované merateľnými ukazovateľmi, identifikátormi počiatočného a želaného stavu. Merateľný ukazovateľ Opatrenia vyjadruje najvýstižnejším spôsobom želaný výstup, alebo smerovanie k naplneniu výsledku. Každý merateľný ukazovateľ má určenú mernú jednotku. Prostredníctvom mernej jednotky sa tak počiatočný a želaný stav vyjadri exaktne. Na základe súboru merateľných ukazovateľov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné veľmi prehľadne a jednoducho monitorovať priebežné plnenie a výslednú realizáciu Programovej časti Programu rozvoja obcí. Merateľné ukazovatele zohľadňujú počiatočný a želaný stav pre všetky obce ako celok.

Tabuľka: Merateľné ukazovatele realizácie Opatrení

OPATRENIE		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	MERNÁ JEDNOTKA	STAV 2022	STAV 2028
1.1.1	Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	prezentácia príležitostí v obci	počet	0	4
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	postavené nájomné obecné byty	počet		
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	kamery v obciach	počet		
1.1.4	Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení	komunitné centrum	počet	0	2
1.2.1	Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce	dhodobo nezamestnaní	počet		
1.3.1	Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci	terénna opatrovateľská služba	počet	0	4
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	komunálne služby	počet	0	2
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	počet tried v MŠ	počet	2	3
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl	interaktívne didaktické pomôcky	počet	4	6
1.3.5	Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	multifunkčné ihrisko	počet		
1.3.6	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	obecné múzeum	počet	1	2
2.1.1	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	opravené miestne cesty	m		
2.1.2	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-		

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

2.1.3	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	obecný park	počet	1	4
2.2.1	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	kanalizácia	m		
2.2.2	Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov	zberný dvor	počet	0	1
2.3.1	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	počet	4	8
2.3.2	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	priepustnosť potokov	m		
2.3.3	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci, obnova a údržba poľných ciest a zelene	revitalizované poľné cesty	m		
2.3.4	Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov	obnovená pamiatka	počet		
3.1.1	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet	0	2
3.1.2	Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	nenávratné finančné prostriedky	€	0	50 000
3.1.3	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu	software	počet	8	12
3.2.1	Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	samostatne hospodáriaci farmári	počet	4	6
3.2.2	Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	predaj z dvora	počet	0	2
3.3.1	Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu	stravovacie zariadenie	počet	0	2
3.3.2	Propagácia obce	propagačný materiál	počet	0	4
3.3.3	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet	0	4

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

D. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov identifikuje manažment riadenia Programu rozvoja obcí, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie Aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obcí a identifikuje vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych Aktivít Programu rozvoja obcí formou akčných plánov v kratších časových úsekoch.

23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Každá obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.¹⁶ Samostatnosť rozhodovania každej jednotlivkej obce sa vzťahuje aj na riadenie a implementáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov. Každá obec rozhoduje individuálne, prostredníctvom orgánov obce.¹⁷

- a) obecné zastupiteľstvo obce (ďalej aj „*obecné zastupiteľstvo*“ v príslušnom gramatickom tvare),
- b) starosta obce (ďalej aj „*starosta*“ v príslušnom gramatickom tvare).

Obecné zastupiteľstvo obce

Schváliť Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, jeho aktualizáciu, aktualizáciu jeho časti aj predĺženie jeho účinnosti je vyhradené obecným zastupiteľstvám obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov.¹⁸ Podmienkou platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je jeho schválenie ako celku obecným zastupiteľstvom každej obce. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí Program rozvoja obcí neschváli, neovplyvní to platnosť a účinnosť Programu rozvoja obcí pre ostatné obce. Podobne aj aktualizáciu Programu rozvoja obcí alebo aktualizáciu jeho časti, alebo predĺženie jeho

¹⁶ § 4 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁷ § 10 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁸ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

účinnosti musia ako celok schváliť obecné zastupiteľstvá všetkých obcí. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí aktualizáciu Programu rozvoja obcí, alebo aktualizáciu jeho časti, alebo predĺženie jeho účinnosti neschváli, neovplyvní to platnosť a účinnosť aktualizácie Programu rozvoja obcí, alebo platnosť a účinnosť aktualizácie jeho časti, alebo platnosť a účinnosť predĺženia jeho účinnosti pre ostatné obce.

V rámci napĺňania programovej časti Programu rozvoja obcí je obecnému zastupiteľstvu každej jednotlivej obce pre podmienky a potreby svojej obce ďalej individuálne vyhradené:

- a) rozhodovať o akčnom pláne obce,
- b) rozhodovať o podaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov, súčasne s akceptáciou zverejnených podmienok pre konkrétny projekt,
- c) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených na realizáciu jednotlivých aktivít,
- d) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených ako spoluúčasť realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,
- e) rozhodovať o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Obecné zastupiteľstvo každej jednotlivej obce rozhoduje prijatím uznesenia nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných poslancov príslušného obecného zastupiteľstva obce, s účinkami len pre svoju obec.

Starosta obce

Starosta každej obce je koordinátorom a manažérom realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov na území a pre potreby svojej obce. Monitoruje a vyhodnocuje možnosti podávania žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov, výhodnosť zverejnených projektov a predkladá obecnému zastupiteľstvu vo svojej obci na schválenie:

- a) návrh Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, návrh na jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, alebo návrh na predĺženie jeho účinnosti,
- b) návrh akčného plánu obce,
- c) návrh na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

- d) návrh na rozhodnutie v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmeny rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov a ich použitie v súvislosti s pripravovanými aktivitami, alebo v súvislosti so spoluúčasťou realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,
- e) návrh na rozhodnutie o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Oprávnenie starostu obce rozhodovať o použití finančných prostriedkov v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu¹⁹ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce, ani oprávnenie starostu obce rozhodovať o vykonaní zmien rozpočtu obce rozpočtovými opatreniami v súlade s ustanoveniami osobitných predpisov²⁰ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami obce týmto nie sú dotknuté.

Starosta každej obce vo svojej obci koordinuje práce na príprave žiadostí o nenávratný finančný príspevok a manažuje jej podanie, riadi komunikáciu s reprezentantmi donorov, riadi získaný projekt na nenávratný finančný príspevok, zabezpečuje jeho realizáciu a realizáciu jeho jednotlivých aktivít vrátane ukončenia projektu, zabezpečuje monitorovanie a hodnotenie Programu rozvoja obcí v podmienkach svojej obce.

Realizácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a externých zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy v každej jednotlivej obci. Starostovia jednotlivých obcí sa pre spoločný Program rozvoja obcí rozhodli v dobrej viere a s ambíciou vzájomnej pomoci pri jeho implementácii. Riadenie a implementácia Programu rozvoja obcí bude vyžadovať aj koordináciu medzi jednotlivými obcami. Riadiaca skupina bude funkčná počas celej doby účinnosti Programu rozvoja obcí.

Riadiaca skupina

Riadiacu skupinu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov tvoria starostovia všetkých obcí. Riadiaca skupina nie je inštitucionalizovaný orgán. Cieľom Riadiacej skupiny je koordinácia záujmov a zjednotenie postupov v prípadoch súvisiacich s implementáciou Programu rozvoja obcí, v ktorých je spoločný

¹⁹ najmä zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

²⁰ najmä zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

záujem alebo postup nevyhnutný, alebo aspoň žiaduci či vhodný. Pracovné stretnutie Riadiacej skupiny sa uskutoční na základe podnetu starostu ktorejkoľvek obce. Pracovná skupina koordinuje spoločný záujem alebo postup najmä pri aktualizácii Programu rozvoja obcí, aktualizácii jeho časti, alebo pri predĺžení jeho účinnosti. Riadiaca skupina nerozhoduje, rozhodnutie starostu každej obce je autonómne.

24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu ako celku aj na úrovni jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu programovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Programu rozvoja obcí a na dosahovanie cieľov Programu rozvoja obcí. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Programu rozvoja obcí daný aj externými faktormi mimo dosahu Programu rozvoja obcí. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Programu rozvoja obcí kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku, teda reálneho dopadu Programu rozvoja obcí na zmenu sociálno-ekonomickej reality v jednotlivých obciach možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov v každej obci samostatne.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie Programu rozvoja obcí zabezpečuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

24.1 MONITOROVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie²¹ a vyhodnocovanie plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov v podmienkach obce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Programu rozvoja obcí s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment jednotlivých obcí vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Programu rozvoja obcí, vypracovávanie priebežných správ a vypracovanie záverečnej správy o realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov.

Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov Programu rozvoja obcí ako celku zabezpečuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie Programu rozvoja obcí a pre prijímanie rozhodnutí, či je potrebné Program rozvoja obcí alebo jeho časť aktualizovať, meniť alebo doplniť. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Programu rozvoja obcí v podmienkach každej obce. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Programu rozvoja obcí.

V súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obcí je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažermi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov Programu rozvoja obcí, v rámci realizácie individuálnych projektov je potrebné pravidelne pripravovať a predkladať monitorovaciu správu. Harmonogram prekladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

24.2 HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov v podmienkach každej obce, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Programe rozvoja obcí, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia v každej jednotlivjej obci a pred ukončením účinnosti

²¹ § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Programu rozvoja obcí vykonať záverečné hodnotenie v podmienkach každej jednotlivej obce. Výsledky hodnotenia Programu rozvoja obcí sprístupní každá obec na základe žiadosti, v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu.²²

Pri hodnotení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Programu rozvoja obcí pripravovali reprezentanti obcí v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať. Niektoré aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v jednotlivej obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Program rozvoja obcí nie je dogma a nie je to nemenný dokument, je to vytyčenie strednodobých Priorít a Cieľov jednotlivých obcí z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecným zastupiteľstvám obcí je vyhradené rozhodnúť o aktualizácii²³ tohto dokumentu ako celku, alebo o aktualizácii jeho časti.

Priebežné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je séria hodnotení zo strany jednotlivých obcí, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu rozvoja obcí skúmať rozsah, do akého sa využívajú prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad v rámci každej jednotlivej obce. Priebežné hodnotenie zároveň identifikuje faktory, ktoré prispievajú k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu rozvoja obcí vrátane udržateľnosti vhodných postupov v podmienkach ktorejkoľvek obce. Základnými podkladmi pre prípravu priebežného hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Programu rozvoja obcí. Priebežné hodnotenie sa vykonáva systematicky v každej obci počas celého trvania Programu rozvoja obcí až po predloženie záverečnej hodnotiacej správy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov. Priebežné hodnotenie sa odporúča v každej obci vykonávať jedenkrát ročne, priebežné hodnotenia by mali byť východiskom pri tvorbe návrhu Akčného plánu. Správu z priebežného hodnotenia plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov pripravuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne a zasiela ju každoročne do 31. mája priebežného kalendárneho roka vyššiemu územnému celku.²⁴ Výsledky priebežných hodnotení v jednotlivých obciach môžu byť podkladom pre rozhodnutie obecných zastupiteľstiev obcí aktualizovať Program rozvoja obcí, alebo aktualizovať jeho časť.

²² najmä zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov

²³ § 8 odsek 4 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

²⁴ § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

Závěrečné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv na rozvoj každej obce. Závěrečné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Programu rozvoja obcí ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom závěrečného hodnotenia je Závěrečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov. Hodnotiace obdobie pri závěrečnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Programu rozvoja obcí. Vypracovanie Závěrečnej správy zabezpečí starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne, spravidla najmenej šesť mesiacov pred ukončením účinnosti Programu rozvoja obcí tak, aby sa závery závěrečných správ v jednotlivých obciach využili pri tvorbe nového Programu rozvoja obcí na ďalšie obdobie.

Priebežná hodnotiaca správa a Závěrečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov nemajú predpísanú presnú formu. Každá správa by mala obsahovať: identifikáciu, presné časové vymedzenie hodnotiaceho obdobia, úroveň hodnotenia Programu rozvoja obcí (Ciele, Opatrenia, Aktivity), vymedzenie očakávaného, želaného výsledku, programovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a vymedzenie skutočného výsledku. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy – aktualizáciu Programu rozvoja obcí, v prípade ukončenia jeho účinnosti navrhnúť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejme kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií je vypracovaná. Starosta každej obce prednesie správu na zasadnutí príslušného obecného zastupiteľstva obce. Obecné zastupiteľstvo príslušnej obce priebežnú hodnotiacu správu, ani Závěrečnú správu o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov neschvaľuje.

25. KOMUNKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Najbežnejším spôsobom zverejňovania informácií v každej obci je webové sídlo obce. Viaceré obce využívajú aj možnosti zverejňovania informácií prostredníctvom sociálnej siete prevádzkovej obcou, alebo prostredníctvom sms aplikácie. Úradné tabule využívajú obce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

spravidla najmä na zverejňovanie informácií, ktorých zverejňovanie na úradnej tabuli je obligatórne.

Starosta každej jednotlivej obce zverejní na webovom sídle obce Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov a priebežne bude zverejňovať jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, Akčný plán aj informácie o realizácii jednotlivých projektov v obci v súlade s podmienkami príslušného projektu. Starosta každej jednotlivej obce priebežne zabezpečí na webovom sídle obce aj informácie pre verejnosť o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou.

Ďalšie informácie v súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obcí, hodnotiace správy a ďalšie dokumenty starosta každej jednotlivej obce sprístupní na základe žiadosti v súlade s ustanoveniami zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Za komunikáciu s verejnosťou je zodpovedný starosta každej obce individuálne.

26. AKČNÉ PLÁNY OBCÍ NA ROKY 2022 - 2023

Akčný plán obce je v rámci Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov stanovenie konkrétnych aktivít pre obdobie spravidla dvoch rokov, ktoré jednotlivá obec reálne plánuje v danom období realizovať a na realizáciu ktorých sa obec aktuálne pripraví v rámci rozpočtu obce, organizačne aj personálne. Akčný plán nemá normovanú podobu, ale aby splnil svoj účel, jeho podstatnou náležitosťou je presná identifikácia aktivity, termín jej realizácie, určenie zodpovednej osoby a určenie zdrojov financovania. Realizáciu aktivít Akčného plánu uskutočňuje každá obec prioritne s ambíciou využitia nenávratných zdrojov financovania s kombináciou spolufinancovania zo zdrojov obce.

Akčný plán každej obce na prvé dva roky platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je súčasťou dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov. O každom ďalšom Akčnom pláne obce rozhoduje prijatím uznesenia obecné zastupiteľstvo každej jednotlivej obce individuálne, spravidla každé dva roky na obdobie spravidla dvoch rokov. Rozhodovanie o Akčnom pláne nie je podmienkou implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov v jednotlivých obciach a realizácie konkrétnych aktivít v obci.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

Tabuľka: Akčný plán obce Dvorníky - Včeláre na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Rekonštrukcia domu smútku	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Rekonštrukcia kultúrneho domu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia odstavňových plôch pri cintoríne	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Výstavba oddychovej zóny	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Dobudovanie, rekonštrukcia a modernizácia spoločného kanalizačného potrubia	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.4 Starostlivosť o majetok obcí, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov			
Aktivita Rekonštrukcia obecného úradu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Dvorníky - Včeláre, 2022

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

Tabuľka: Akčný plán obce Turnianska Nová Ves na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rozšírenie vybavenia detského ihriska pri materskej škole	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Rekonštrukcia kultúrneho domu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Výstavba oddychovej zóny	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Turnianska Nová Ves, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Zádiel na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Rekonštrukcia Kultúrneho domu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.3.4 Starostlivosť o majetok obcí, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov			
Aktivita Rekonštrukcia budovy bývalej školy za účelom zmeny účelového určenia	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Zádiel, 2022

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

Tabuľka: Akčný plán obce Žarnov na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1			
Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia chodníkov v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba parkoviska pred veľkým cintorínom	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3			
Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Dostavba malého parku pri rímskokatolíckom kostole, oplatenie, výsadba zelene	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Žarnov, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

E. FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania Cieľov, Opatrení a Aktivít, definovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný program je reálnym odrazom schopnosti každej jednotlivej obce realizovať konkrétne Aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých programovaných aktivít predpokladá viac zdrojové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj ďalšie zdroje:²⁵ zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev, zdroje zo štátnych účelových fondov, zdroje z rozpočtov vyšších územných celkov, zdroje z prostriedkov fyzických osôb, zdroje z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií, zdroje z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi aj zdroje z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis. Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.²⁶

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je rozvojovým dokumentom obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov. Každá obec v nadväznosti na strategickú, programovú, realizačnú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť programované aktivity v súlade s aktuálnym Akčným plánom aj s využitím možností externých zdrojov. Program rozvoja obcí je strednodobým rozvojovým dokumentom. Každá obec pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2028) nie je možné finančnú časť programovaných aktivít čo do objemu programovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Finančné možnosti realizácie Programu rozvoja obcí sa v priebehu účinnosti dokumentu môžu v každej jednotlivej obci vyvíjať odlišne. Spresňujúci finančný program v každej jednotlivej obci v nadväznosti na jej aktuálny Akčný plán je preto dynamicky sa vyvíjajúcou časťou Programu rozvoja obcí. Do jeho finálnej podoby vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien práce, tovarov a služieb všeobecne. Každá obec sa každoročne bude zodpovedne v rámci prípravy svojho rozpočtu obce venovať aj rozsahu objemu kapitoly pre aktivity vyplývajúce z Programu rozvoja obcí

²⁵ § 4 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

²⁶ § 4 odsek 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

a aktuálneho Akčného plánu. Finančné manažovanie aktivít tak bude každoročne pripravené v reálnom objeme možností a potrieb.

Finančná náročnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov počas jeho účinnosti a predpokladaný objem vlastných zdrojov počas jednotlivých rokov deklaruje ambície každej obce a jej reprezentantov zabezpečiť rozvoj a zlepšiť podmienky života svojich občanov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

ZÁVER

Schválený Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, prípadne sa môžu niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Slúži ako rozvojový dokument pre obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov, ich obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj čiastočne nedoriešené vlastnícke vzťahy v niektorých obciach. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obcí. Realizátorom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov nie je len každá jednotlivá obec, ale aj jej obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obcí sa pri jednotlivých opatreniach počíta s možnosťou viaczdrojového financovania.

Realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov riadi v každej obci manažment príslušnej obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch každej obce. Jedenkrát ročne reprezentanti obcí priebežne v každej obci vyhodnotia realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov a spravidla jedenkrát za dva roky každá obec rozhodne o svojom aktuálnom Akčnom pláne.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov ako strednodobý dokument je možné kedykoľvek aktualizovať.²⁷ Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v jednotlivých obciach a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorít a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na priebežné hodnotenie. Komplexná príprava nového Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov na ďalšie obdobie sa bude realizovať pred ukončením účinnosti aktuálneho Programu rozvoja obcí.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je uverejnený na webovom sídle každej obce a je tak prístupný obyvateľom, podnikateľom aj širokej verejnosti. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho

²⁷ § 8 odsek 4 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV

rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov nerieši a ani nevyplýva na územia NATURA 2000.

SCHVÁLENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

DOKUMENT	<p>PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV</p> <p>ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU:</p> <p>ÚVOD: táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHRSR, stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PHRSR;</p> <p>ANALYTICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia; je členená na ANALÝZU VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ, hodnotenie realizácie existujúceho PHRSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT);</p> <p>STRATEGICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja;</p> <p>PROGRAMOVÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt;</p> <p>REALIZAČNÁ ČASŤ: je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obcí, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných programov;</p> <p>FINANČNÁ ČASŤ: obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obcí;</p> <p>ZÁVER: obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;</p>
SPRACOVANIE	<p>FORMA SPRACOVANIA:</p> <p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov jednotlivých obcí zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obcí je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obcí boli doplňované, pripomienkované starostami obcí, poslancami obecných zastupiteľstiev obcí a ďalšími autoritami obcí s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obcí. Zdrojom informácií boli starostovia obcí, zamestnanci obcí a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obcí a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.</p> <p>OBDOBIE SPRACOVANIA:</p> <p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov bol spracovaný v období apríl – august 2022</p> <p>RIADIACA SKUPINA:</p> <p>Pozostáva zo siedmich členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia riadiacej skupiny stretli 3x.</p> <p>PRACOVNÁ SKUPINA:</p> <p>Pozostáva z desiatich členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia</p>

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
DVORNÍKY-VČELÁRE, TURNIANSKA NOVÁ VES, ZÁDIEL, ŽARNOV**

	<p>pracovnej skupiny stretli 4x.</p> <p>NÁKLADY NA SPRACOVANIE:</p> <p>Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov bolo financované z vlastných zdrojov jednotlivých obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov v súlade s rozpočtom jednotlivých obcí Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov aj v súlade so Zmluvou o dielo medzi jednotlivými obcami Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov a spracovateľom.</p>
SCHVÁLENIE	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Dvorníky-Včeláre, Turnianska Nová Ves, Zádiel, Žarnov bol prerokovaný a schválený:</p> <p>Obecným zastupiteľstvom obce Dvorníky-Včeláre dňa: 30. 8. 2022,</p> <p>Obecným zastupiteľstvom obce Turnianska Nová Ves dňa: 9. 8. 2022,</p> <p>Obecným zastupiteľstvom obce Zádiel dňa: __. __. 2022,</p> <p>Obecným zastupiteľstvom obce Žarnov dňa: __. __. 2022.</p>